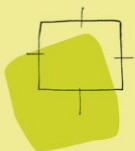

**Bestemmingsplan Binnenstad en
veerhavengebied**

V A S T G E S T E L D

BügelHajema

Plek voor ideeën

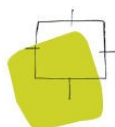
Bestemmingsplan Binnenstad en veerhavengebied

V A S T G E S T E L D

Inhoud

Toelichting + bijlage
Regels + bijlagen
Verbeelding

6 juni 2013
Projectnummer 119.00.01.02.00

Ideeën voor een plek

Overzichtskaart

Toelichting

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Bestaande situatie	7
2.1	Binnenstad	7
2.2	Veerhavengebied	11
3	Beleid	13
3.1	Rijksbeleid	13
3.2	Provinciaal beleid	14
3.3	Gemeentelijk beleid	18
4	Milieuaspecten	25
4.1	Archeologie	25
4.2	Bodem	27
4.3	Ecologie	29
4.4	Externe veiligheid	30
4.5	Geluidhinder	32
4.6	Luchtkwaliteit	33
4.7	Hinder van bedrijven en voorzieningen	34
4.8	Water	35
5	Juridische toelichting	39
5.1	Inleiding	39
5.2	Bestemmingsplanprocedure	40
5.3	Juridische vormgeving	41
5.4	Toelichting op de bestemmingen	42
6	Uitvoerbaarheid	51
6.1	Economische uitvoerbaarheid	51
6.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	52
6.2.1	Overleg	52
6.2.2	Inspraak	53
6.2.3	Voorgestelde aanpassingen	61

Bijlage

Inleiding

1

De ligging van het plangebied van het voorliggende bestemmingsplan is zowel op de topografische kaart voorafgaand aan deze toelichting als op de luchtfoto in figuur 1 weergegeven. Het plangebied betreft de gehele Harlinger binnenstad en het gebied van de veerbootkade. De begrenzing van het plangebied wordt ruwweg gevormd door de Noordoostersingel en de Zuidoostersingel, de Rozengracht, de Zuiderhaven, de Oude Buitenhaven, de zeezijde van de veerbootkade en de Tjerk Hiddessluizen.

PLANGEBIED

Figuur 1. Luchtfoto van plangebied (bron: Bing Maps, 2012)

De geldende bestemmingsplannen voor bovengenoemd plangebied zijn verouderd. Dit bestemmingsplan vervangt diverse op het plangebied van toepassing zijnde bestemmingsplannen, te weten:

VIGERENDE
BESTEMMINGSPANNEN

Tabel 1.

Bestemmingsplan	Vaststellingsdatum gemeenteraad	Goedkeuringsdatum Gedeputeerde Staten
- Harlingen - Binnenstad	10 november 1999	25 mei 2000
- Harlingen - Veerhaventerrein	12 maart 1998	17 juni 1998
- Correctieve en partiële herziening van het bestemmingsplan Harlingen - Binnenstad	11 september 2002	5 december 2002
- Correctieve herziening bestemmingsplan Harlingen - Veerhaventerrein (artikel 30 herziening)	10 februari 1999	7 mei 1999
- Harlingen - Kiosk Grote Bredeplaats	1 juli 2009	n.v.t.

KARAKTER VAN HET PLAN	Onderhavig bestemmingsplan is conserverend van aard. Met uitzondering van ruimtelijke ontwikkelingen die al in de vigerende bestemmingsplannen werden toegelaten of via tussentijdse procedures mogelijk zijn gemaakt, worden in het plangebied geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen voorzien.
DOEL	<p>De in het plangebied aanwezige bebouwing is positief bestemd. Het doel van dit bestemmingsplan is hoofdzakelijk het vastleggen van de bestaande situatie in het gebied. De in het bestemmingsplan opgenomen bouw- en gebruiksmogelijkheden zijn afgestemd op de huidige wet- en regelgeving. Hierdoor kan sprake zijn van perceelsgebonden wijzigingen ten opzichte van de hiervoor geldende bestemmingsplannen. Het eindproduct van onderhavig bestemmingsplan is een gedetailleerd vormgegeven bestemmingsplan. De nodige flexibiliteit in het plan is verkregen door het opnemen van afwijkings- en wijzigingsregels.</p> <p>Een groot deel van de Harlinger binnenstad is aangewezen als beschermd stadsgezicht. Onderhavig bestemmingsplan heeft daarom in hoofdzaak ook tot doel de kenmerkende structuur van het beschermde stadsgezicht te beschermen.</p>
VORMGEVING BESTEMMINGSPLAN	Het bestemmingsplan is zodanig vormgegeven dat het voldoet aan de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Bij de vormgeving en de bijbehorende verbeelding is aangesloten op de regeling Ruimtelijke Standaarden ruimtelijke ordening. Het bestemmingsplan voldoet aan de digitale verplichting zoals deze per 1 januari 2010 van kracht is geworden.
LEESWIJZER	De toelichting is opgebouwd uit een zevental hoofdstukken. Na deze inleiding is in hoofdstuk 2 de bestaande ruimtelijke en functionele situatie van het plangebied omschreven. In hoofdstuk 3 is het beleidskader aan de orde gesteld, waarin relevant beleid van zowel het Rijk, de provincie en de gemeente is behandeld. In hoofdstuk 4 is ingegaan op de milieuaspecten die in en om het plangebied een rol spelen. In hoofdstuk 5 is een (juridische) toelichting op de regels gegeven. In hoofdstuk 6 is de economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid van het plan beschreven. De maatschappelijke uitvoerbaarheid betreft de resultaten van het overleg (ex artikel 3.1.1. Bro) en de inspraak.

Bestaande situatie 2

Ruimtelijk gezien ligt het plangebied in een tweetal deelgebieden:

- de binnenstad;
- het veerhavengebied.

2.1

Binnenstad

De havenfunctie van Harlingen is voor een belangrijk deel bepalend geweest voor de huidige waardevolle ruimtelijke structuur en het bebouwingsbeeld van de binnenstad van Harlingen. Vanwege de samenhang tussen het goed behouden cultuurhistorisch waardevolle stedenbouwkundig patroon en de grotendeels monumentale bebouwing is de binnenstad aangewezen als beschermd stadsgezicht.

Het stedenbouwkundig patroon wordt gekenmerkt door een parallelstructuur, met een stelsel van grachten, havens, stegen, pleinen en ontsluitingswegen. Het oudste gedeelte, begrensd door de Noorderhaven, Noordijs, Heiligeweg en Schritsen, wordt gekenmerkt door een uiterst eenduidige hoofdstructuur, waarbij oost-westgerichte weg- en waterelementen parallel aan elkaar lopen. Binnen dit patroon onderscheidt de voormalige terpnederzetting Almenum zich met zijn kerkring. Ook neemt de Vijverbuurt, met de kleine arbeiderswoningen in een stelsel van elkaar kruisende korte straatjes, een bijzondere plaats in. In sommige delen van de binnenstad zijn herstructurerings- en nieuwbouwprojecten aan de orde geweest.

STEDENBOUWKUNDIG
PATROON

De panden aan de Voorstraat, de Sint Jacobstraat, de Grote Bredeplaats, de Simon Stijlstraat en de Noorderhaven hebben een belangrijke kantoor-, winkel- en/of horecafunctie. In de rest van het beschermd stadsgezicht is de woonfunctie overheersend.

FUNCTIES

Het bebouwingspatroon wordt gekenmerkt door een rangschikking van individuele panden in bebouwingswanden. Plaatselijk zijn deze onderbroken door straatjes en stegen. Met name in de oudere delen van de stad is de bebouwing vrijwel overal in een gesloten bouwblok en een strakke rooilijn gesitueerd. In de latere uitbreidingen is een meer fijnmazig bebouwingspatroon ontstaan. Hierin staan de arbeiderswoningen weliswaar ook in een strakke rooilijn, maar deze worden vaker afgewisseld met steegjes. De bebouwing is meestal met de korte gevel op de straat georiënteerd. De gevels van de gebouwen zijn in de

BEBOUWINGSPATROON

meeste gevallen door een openbare dan wel private stoep van de straat gescheiden.

BEBOUWINGSBEELD

De bebouwingvormen zijn gevarieerd. Langs de belangrijke (voormalige) grachten, havens en (uitvals)wegen staan grotere panden met een grotere maat (3 tot 4 bouwlagen met kap). De bebouwing aan de Noorderhaven, het Noordijs en het Franekereind neemt daarbij een bijzondere plaats in vanwege de aanwezigheid van zeer statige koopmanshuizen. Aan de dwarsstraten, stegen en bij het bolwerk heeft de bebouwing een kleinschaliger karakter. In deze gebieden wordt het bebouwingsbeeld gevormd door kleine lage pandjes van 1 tot 2 bouwlagen met kap. Plaatselijk is het beeld onderbroken door bijzondere gebouwen met een grotere maat, zoals enkele kerkgebouwen, een verzorgingshuis en een voormalig kloostergebouw. De bebouwing is meestal van een kap voorzien, met een vrij forse dakhelling, achter een top- of lijstgevel of als schild- of zadeldak. De nokrichting staat meestal loodrecht op de hoofdstraat.

De bebouwingswanden worden gekenmerkt door een groot verschil in parcelleering, in gevelhoogten, afwisseling in top- en lijstgevels en afwisseling van kleurstelling. Een belangrijke overeenkomst is dat bij nagenoeg elk individueel pand de hoogte van de gevelopeningen (ramen en deuren) groter is dan de breedte. Sommige statige panden met een grotere maat beschikken over een verhoogde entree en/of een ijzeren hekwerk. Bij de panden in de winkelstraten zijn ten behoeve van de winkel- en horecafunctie vaak wijzigingen in de oorspronkelijke gevel doorgevoerd en is ten behoeve van deze functies de gevel van de eerste bouwlaag aangepast. Deze panden zijn in de meeste gevallen ook voorzien van reclame-elementen.

De statige panden aan de Noorderhaven, het Noordijs en het Franekereind worden gekenmerkt door een rijke detaillering. Kenmerkend voor de eind 16de- en begin 17de-eeuwse gebouwen is een trapgevel. De gebouwen uit deze periode zijn uitgevoerd in een mengeling van warmrode en geelgrijze baksteen. De panden uit de 18de en 19de eeuw worden gekenmerkt door een donkerder baksteen, door grijsgele steenlagen als versiering en door toepassing van een blauwe stoepsteen.

Beschermd stadsgezicht

Op grond van artikel 35 van de Monumentenwet 1988 is op 27 september 1991 nagenoeg de gehele Harlinger binnenstad aangewezen als 'beschermd stadsgezicht'. Bij een dergelijke aanwijzing gaat het om een groep van onroerende zaken die van algemeen belang is wegens schoonheid, onderlinge ruimtelijke of structurele samenhang dan wel wetenschappelijke of cultuurhistorische waarde en waar zich één of meer monumenten bevinden.

Overigens was een groot deel van de historische stad reeds sinds 23 juli 1969 ingeschreven in het register van beschermde stads- en dorpsgezichten ingevolge artikel 21 van de toenmalige Monumentenwet. Het hoofdmotief voor de

wettelijke bescherming van het in 1969 aangewezen stadsgezicht is destijds vooral gebaseerd geweest op de kwaliteit van het historische bebouwingsbeeld en minder op de historisch-ruimtelijke structuur. Dit heeft ertoe geleid dat destijds bij de aanwijzing van het stadsgezicht Harlingen een, naar latere inzichten, te krappe en te weinig op stedenbouwkundige samenhang gerichte begrenzing is gekozen. Vooral de ontwikkelingen op het terrein van de stadsvernieuwing in de jaren '80 van de vorige eeuw hebben dit als een tekortkoming doen voelen. Het besluit tot uitbreiding van het beschermde stadsgezicht Harlingen in 1991 heeft beoogd de waardevolle historisch structuur van de totale binnenstad als kader voor het beschermingsbelang te benadrukken.

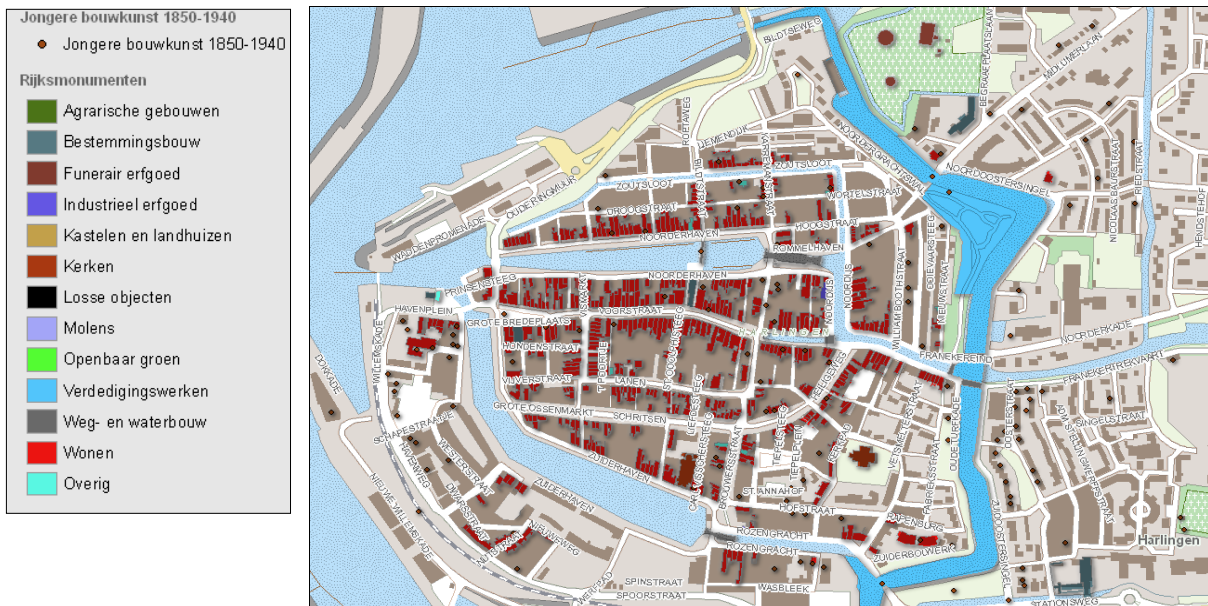
Figuur 2. Fragment cultuurhistorische waardenkaart Fryslân; Beschermd stadsgezicht (bron: Provincie Fryslân, 2012)

Op grond van de volgende (samenvattende) motiveringen heeft aanwijzing van de Harlinger binnenstad in 1991 tot beschermd stadsgezicht plaatsgevonden (bron: Provincie Fryslân):

De stad Harlingen ligt aan de Waddenzee en is vanaf de Middeleeuwen de belangrijkste havenstad van Friesland. De historische ontwikkeling van Harlingen loopt voor de verschillende delen van de huidige binnenstad sterk uiteen. Verondersteld wordt dat aan het einde van de Middeleeuwen een nederzetting is ontstaan langs een kleine waterloop ongeveer op de plaats waar dit stroompje uitmondt in de Zuiderzee. In de tweede helft van de 16de eeuw maakt de stad onder invloed van een bloeiende handel met vooral de Oostzeelanden en Amsterdam een explosieve groei door. In dit tijdvak komen omvangrijke uitbreidingen rondom de dan bestaande stadskern tot stand. Hierbij wordt de tot dan toe buiten de kern gelegen terpnederzetting Almenum opgenomen binnen de stad. Rondom de uitbreidingen worden vestingwerken aangelegd die tot de tweede helft van de 19de eeuw de stadsbegrenzing vormen. Na 1850 komt daarin verandering als een deel van de bastions wordt geslecht ten behoeve

SAMENVATTENDE
TOELICHTING BIJ
AANWIJZINGSBESLUIT 1991

van de aanleg van havens, een spoorlijn, een kanaal en enkele deels industriële bouwwerken. De vestingwerken rondom het oostelijk deel van de binnenstad blijven grotendeels intact en worden ingericht als park. In het binnenstedelijke gebied zijn de historische structuren grotendeels bewaard gebleven. De verschillen in de historische ontwikkeling van de diverse delen van de stad die binnen de voormalige vestingwerken een samenhangend geheel vormen, zijn mede hierdoor goed af te lezen uit onder meer de bebouwingsconcentratie, de hoedanigheid en functie van de bebouwing en de gracht- en straatprofielen.

Figuur 3. Fragment cultuurhistorische waardenkaart Fryslân - Rijksmonumenten (bron: Provincie Fryslân, 2012)

RIJKS- EN GEMEENTELIJKE MONUMENTEN

De gemeente Harlingen is één van de grootste monumentengemeenten van Nederland met 513 rijksmonumenten en 98 gemeentelijke monumenten. Voor het grootste gedeelte bevinden de monumenten zich in het beschermde stadsgezicht. Rijksmonumenten zijn monumenten die beschermd zijn op grond van de Monumentenwet 1988. Gemeentelijke monumenten hebben geen nationale betekenis, maar zijn wel van plaatselijk of regionaal belang. De meeste gemeentelijke monumenten zijn ‘jonge’ monumenten uit de periode 1850-1940, voortgekomen uit het Monumenten Inventarisatie Project¹. Voor wijzigingen aan zowel rijks- als gemeentelijke monumenten dient een omgevingsvergunning aan gevraagd te worden.

¹ Het Monumenten Inventarisatie Project (MIP) was een door het Rijk opgezet onderzoek naar de stedenbouw en bouwkunst uit de periode 1850-1940. Het onderzoek had een tweeledig doel: documentatie van het gebouwde erfgoed voor toekomstig onderzoek en een basis leggen voor aanvulling van de rijksmonumentenlijst. Geinventariseerd zijn gebouwen en andere objecten die zich onderscheiden van andere onroerende zaken uit dezelfde periode om de typerende bouwstijl, bijzondere detaillering of materiaalgebruik, mate van gaafheid, zeldzaamheid, bijzondere functie, vooraanstaande ontwerper, stedenbouwkundige situering of een andere cultuurhistorische waarde.

Handhaving van de historisch-ruimtelijke structuur en identiteit is uitgangspunt in dit bestemmingsplan en wordt gerealiseerd door een conserverende regeling in het bestemmingsplan op te nemen. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen dient rekening met de bestaande historisch-ruimtelijke structuur te worden gehouden. Nieuwe ontwikkelingen moeten zo goed mogelijk worden ingepast in de bestaande omgeving.

UITGANGSPUNTEN
BESCHERMING

2.2

Veerhavengebied

Het Veerhavengebied kenmerkt zich voor een groot deel door de havenvoorzieningen behorende bij de veerbootverbindingen met Terschelling en Vlieland, zoals een gebouw met kantoren, kaartverkoop en wachtruimtes. In de buitenruimte bevinden zich opstelstroken en hellingbanen en hefbruggen met bijbehorende installaties. Daarnaast bevinden zich in het gebied kantoren, restaurants, winkelvoorzieningen en een gebouw voor de havendienst. Het geheel is gelegen op en langs de zeedijk tussen de Veerhaven en de Oude Buitenhaven. De bovenzijde van de dijk is ingericht als een verblijfsgebied met een boulevardachtige uitstraling. Deels onder dit verblijfsgebied bevindt zich in en tegen het dijklichaam een parkeergarage.

STEDENBOUWKUNDIG
PATROON

In het gebied is sprake van een viertal gebouwen: het veerhavengebouw, een gemeentelijk kantoorgebouw, een kleinere horecavoorziening met ontsluiting van de daaronder gelegen parkeervoorzieningen en een groot gebouw op de kop van de dijk voor een restaurant, gemengde functies en de havendienst. Vrijwel al deze gebouwen zijn plat afgedekt, bestaan uit 1 of 2 bouwlagen, zijn op of tegen de dijk geplaatst en maken onderdeel uit van het dijklichaam. De gebouwen voegen zich in de lengterichting van de dijk.

BEBOUWINGSBEELD

Het grote gebouw op de kop van de dijk is met een licht gebogen kapvorm afgedekt. De havendienst is gevestigd in een nautisch vormgegeven bouwdeel van aanzienlijk grotere hoogte dan het belendende deel. De vormgeving en de daaruit voortkomende aanzichten zijn voor de meeste gebouwen in het Veerhavengebied puur functioneel van aard. De vormgeving in relatie tot plaatsing en de witte kleurstelling maakt het torenachtige gebouw van de havendienst daarentegen tot een ware 'landmark'.

3.1

Rijksbeleid

Nota Ruimte (2006)

Het rijksbeleid voor de ruimtelijke ontwikkeling van ons land is in 2006 vastgelegd in de planologische kernbeslissing “Nota Ruimte: Ruimte voor Ontwikkeling”. De nota geeft de visie op de ruimtelijke ontwikkelingen van Nederland weer. Er is voor gekozen het ruimtelijk relevante rijksbeleid zoveel mogelijk in één nota onder te brengen. Eén Nota Ruimte helpt de overlap tussen de verschillende beleidsterreinen en het aantal aparte nota’s terug te dringen en zorgt voor meer samenhang in het ruimtelijk relevante (sector)beleid. Het beleid met betrekking tot de basiskwaliteit van steden, dorpen en bereikbaarheid kent vier pijlers:

- bundeling van verstedelijking en economische activiteiten;
- bundeling van infrastructuur;
- aansluiting van Nederland op de internationale netwerken van luchtvaart en zeevaart, en;
- borging van milieukwaliteit en externe veiligheid.

Voor verstedelijking en economische activiteiten gaat het Rijk uit van de bundelingsstrategie. Daarbij wordt voldoende aanbod van ruimte gereserveerd voor stedelijke functies en bij de vraag aangesloten. Er wordt optimaal gebruik gemaakt van de ruimte die in het bestaande bebouwde gebied aanwezig is en wordt ruimte geboden voor gemeenten om te kunnen bouwen voor de eigen bevolkingsgroei. Daarbij wordt de infrastructuur optimaal benut, het groen in en om de stad in samenhang met het bebouwd gebied verder ontwikkeld en aangesloten op het watersysteem.

Het locatiebeleid voor bedrijven en voorzieningen is in de Nota Ruimte vervangen door een integraal locatiebeleid voor bedrijven en voorzieningen. Het doel van het nieuwe locatiebeleid is een goede plaats voor ieder bedrijf te bieden, zodat een optimale bijdrage wordt geleverd aan de versterking van de kracht van steden en dorpen. In de nota is de verantwoordelijkheid van de beoordeling van een ‘goede locatie’ gedecentraliseerd.

In het beleid dat wordt voorgestaan, is het de verantwoordelijkheid van provincie en gemeente om dit algemene ruimtelijke beleid integraal en concreet gestalte te geven. Provincies en gemeenten zijn verantwoordelijk voor een voldoende en tijdige beschikbaarheid van ruimte voor wonen en werken en de daarbij behorende voorzieningen, groen, water, recreatie, sport en lokale infrastructuur.

3.2

Provinciaal beleid

Streekplan Fryslân (2007)

Op 13 december 2006 is door Provinciale Staten het “Streekplan Fryslân 2007: Om de kwaliteit fan de romte” vastgesteld. Het streekplan geeft de visie van Provinciale Staten op het ruimtelijk beleid van de provincie weer. Het streekplan vormt de basis van het provinciale beleid voor de periode 2006 tot 2016.

Centraal in het streekplan staat het begrip ‘ruimtelijke kwaliteit’. Hiermee bedoelt de provincie dat in ruimtelijke plannen, in ontwerpen en in de uitvoering expliciet gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde worden toegevoegd aan de omgeving. Deze drie waarden waarborgen op de langere termijn een doelmatig gebruik en herkenbaarheid van de ruimte. Het betekent ook een ruimtelijke inrichting die bijdraagt aan duurzame ontwikkeling. Bij een duurzame ontwikkeling wordt voorzien in de behoeften van de huidige generatie, zonder daarbij de behoeften van toekomstige generaties in gevaar te brengen.

De provincie wil deze doelstellingen koppelen aan een krachtige sociaaleconomische ontwikkeling in een leefbare omgeving, waarbij tegelijkertijd wordt ingezet op de instandhouding en verder ontwikkelen van aanwezige bodem-, water-, landschappelijke, natuurlijke en cultuurhistorische kwaliteiten. Vanuit deze doelstellingen kiest de provincie voor concentratie van wonen, werken en voorzieningen in stedelijke bundelingsgebieden, waaronder Harlingen dat samen met Franeker als stedelijk bundelingsgebied is aangemerkt.

De provincie streeft naar verbetering van de leefbaarheid en sociale samenhang in stedelijke centra, in het belang van alle inwoners van Fryslân. Dit komt onder andere tot uitdrukking in:

- het bijdragen aan een structureel lagere werkloosheid en een hoog stedelijk voorzieningenniveau in de stedelijke centra door ruimtelijke concentratie van gevarieerde werkfuncties en voorzieningen;
- het vergemakkelijken van de combinatie van arbeid en zorgtaken in de steden.

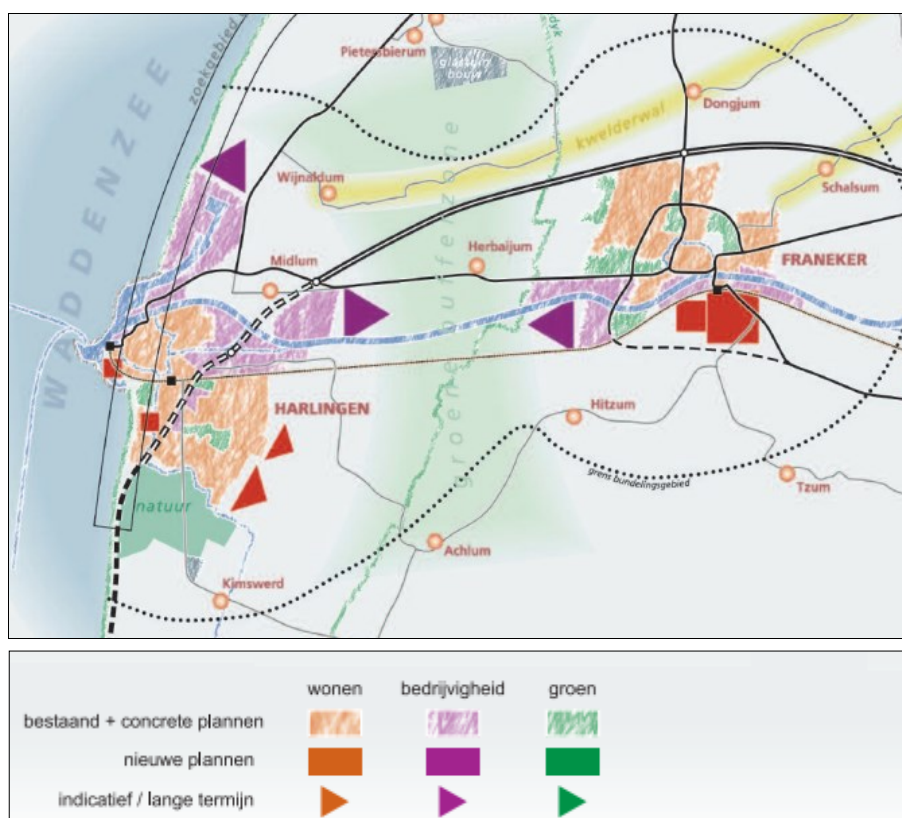
Met meer functiemenging kan de veelzijdigheid, de werkgelegenheid en de leefbaarheid op wijkniveau worden bevorderd, waardoor ook de combinatie van arbeid en zorgtaken wordt vergemakkelijkt. Het gaat hierbij om detailhandel, horeca, onderwijsvoorzieningen, kinderopvang, zorgvoorzieningen en kleinschalige en milieuvriendelijke vormen van bedrijvigheid en dienstverlening.

De provincie streeft tevens naar het behoud van waardevolle gebouwen, de afbraak van beeldverstorende bebouwing en het afronden en opknappen van on-

samenhangende bebouwing; dit door nieuwe vormen van wonen, werken, recreëren en verzorging in dergelijke bebouwing te stimuleren.

Harlingen is in het streekplan aangemerkt als één van de stedelijke centra van Fryslân. Harlingen is stedelijk centrum in de Westergozone. De stad vormt door de strategische ligging aan zee- en binnenwater als enige zeehaven in Fryslân de toegangspoort naar de provincie en heeft als havenstad een historische uitstraling. De Provincie Fryslân wil de potentie en kwaliteiten daarvan benutten. De provincie maakt zich er sterk voor om de verdere ontwikkeling van de havenfunctie mogelijk te maken. In het streekplan is voorts benoemd dat een belangrijk element in het ontwikkelingsperspectief van Harlingen de versterking van de recreatief-toeristische functie is. Hierbij denkt de provincie met name aan nieuwe attracties en voorzieningen die het dag- en verblijfstoerisme versterken. Daarnaast heeft een stedelijk centrum een opvangtaak voor bedrijven in alle segmenten.

STEDELIJK CENTRUM
HARLINGEN

Figuur 4. Kaartfragment stedelijk bundelingsgebied Harlingen - Franeker (bron: Provincie Fryslân, 2008)

Harlingen ligt in het stedelijk bundelingsgebied Harlingen-Franeker. In dit bundelingsgebied wordt de ontwikkeling van Harlingen in samenhang met Franeker als belangrijke nabijgelegen ontwikkelingskern bekeken. Beide kernen vullen elkaar in meerder opzichten aan. Concentratie van woningbouw staat in bundelingsgebieden voorop.

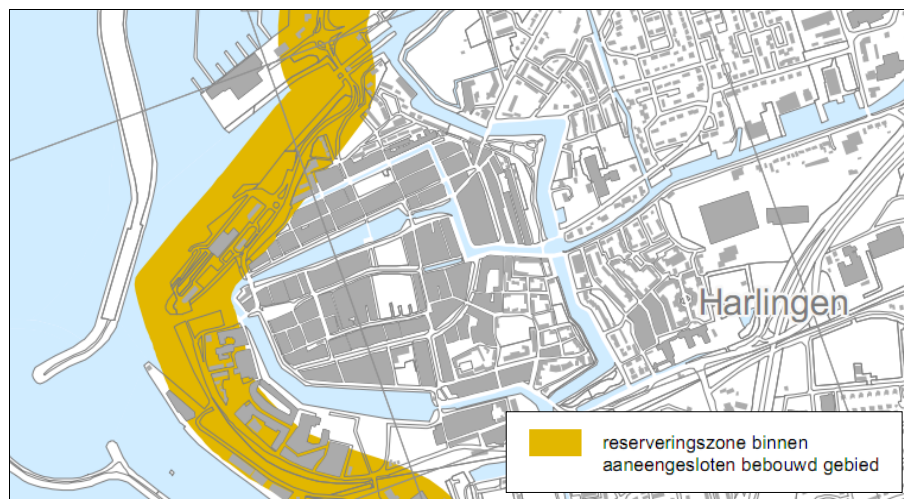
STEDELIJK
BUNDELINGSGEBIED

In Fryslân is voldoende ruimte gereserveerd voor de toekomstige versterking van de primaire waterkeringen. In het streekplan zijn hiervoor reserveringszones opgenomen, waarmee langs de Waddenzee de versterking van de primaire keringen voor een periode van 200 jaar mogelijk wordt gemaakt. In het plangebied is een 'exacte reserveringszone voor aaneengesloten gebied' van toepassing. Het beleid van het streekplan is vastgelegd in de Provinciale Verordening Romte Fryslân waarop in de hiernavolgende tekstpassage wordt ingegaan.

Provinciale Verordening Romte Fryslân (2011)

Het Streekplan Fryslân uit 2007 heeft op basis van het overgangsrecht van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) de status van structuurvisie gekregen. Met de invoering van de Wro is de goedkeuringsbevoegdheid van bestemmingsplannen van de gemeente vervallen. De provincie heeft daarentegen wel de mogelijkheid gekregen om een provinciale verordening op te stellen. In 2010 heeft de Provinsje Fryslân derhalve het initiatief genomen om te komen tot de Provinciale Verordening Romte (PVR). Deze is op 15 juni 2011 vastgesteld en is per 1 augustus 2011 in werking getreden.

In de PVR is aangegeven welke onderwerpen de provincie van provinciaal belang acht en op welke wijze de provinciale belangen moeten worden vertaald in gemeentelijke ruimtelijke plannen. Als daaraan niet wordt voldaan, zal de provincie een zienswijze indienen en eventueel een aanwijzing geven als onvoldoende aan die zienswijze tegemoet wordt gekomen.

Figuur 5. Kaartfragment reserveringszones versterking primaire waterkering (bron: Provinsje Fryslân, 2012)

In de PVR is wat betreft kustverdediging voor reserveringszones voor versterking primaire waterkeringen aangegeven dat in een ruimtelijk plan de grens van de reserveringszone dient te worden vastgelegd. In een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op gronden binnen deze reserveringszone mag nieuwbouw en uitbreiding van bestaande bebouwing worden toegestaan, mits dit geen onomkeerbare belemmering oplevert voor versterking van de waterkering en hierover advies is gevraagd aan de waterkeringbeheerder.

De reserveringszone in het plangebied is op de kaart aangeduid en in de regels nader vastgelegd. In de PVR zijn voorts geen regels opgenomen die een belemmering vormen voor de uitvoering van het voorliggend bestemmingsplan.

Derde Waterhuishoudingsplan Fryslân 2010-2015 & Waterbeheerplan 2010-2015

Het “Derde Waterhuishoudingsplan Fryslân: Wiis Mei Wetter” geeft de doelen weer die de provincie in de periode 2010-2015 wil bereiken. Het waterhuishoudingsplan staat centraal in de provinciale besluitvorming. Het Wetterskip Fryslân ontvangt dit provinciale plan als kader voor het waterbeheer in Fryslân. Het plan geeft eveneens de kaders aan voor het rioleringsbeheer van gemeenten en het eigen provinciale beleid. Het waterhuishoudingsplan is de verbindende schakel tussen het ruimtelijke en economische beleid van de provincie en het waterbeheer. Bovendien is het een structuurvisie voor het ruimtelijke beleid. Dit houdt in dat het plan, op de onderdelen die hierop betrekking hebben, dezelfde status heeft als het streekplan.

WATERHUIS-
HOUDINGSPLAN

De hoofddoelstelling voor het waterbeleid in Fryslân luidt als volgt: “Het hebben en houden van een veilige en bewoonbare provincie en het in stand houden en versterken van gezonde en veerkrachtige watersystemen, zodat een duurzaam gebruik blijft gegarandeerd”.

In het “Waterbeheerplan: Wetter jout de romte kwaliteit” is door Wetterskip Fryslân aangegeven welke maatregelen zij in de periode van 2010 tot 2015 neemt om het watersysteem op orde te houden en te verbeteren. Hierbij kan het gaan om uitvoeringswerken, maar het betreft ook het opstellen van nieuwe beleidsregels en verordeningen of maatregelen ten aanzien van het normale beheer en onderhoud. In het waterbeheerplan wordt de relatie met de doelen en resultaten uit het waterhuishoudingsplan gelegd. Het waterbeheerplan staat centraal in de besluitvorming binnen het Wetterskip Fryslân.

WATERBEHEERPLAN

Provinciaal Verkeer- en Vervoerplan (2007)

Het hoofddoel van het Provinciaal Verkeer- en Vervoerplan (PVVP) is het realiseren van een duurzaam verkeer- en vervoersysteem in Fryslân:

- dat voldoet aan de verplaatsingsbehoefte van inwoners en bezoekers;
- dat voldoet aan de behoefte om goederen te transporteren;
- dat bijdraagt aan de versterking van de economie;
- dat veilig is;
- dat schade aan natuur, landschap en milieu weet te beperken.

Gemeenten dienen ontwikkelingen die belemmerend zijn voor het functioneren en de verdere ontwikkeling van het vaarwegennet, te voorkomen. Voor vaarwegen die bij de provincie in beheer zijn, zijn verordeningen van toepassing. Het toelaten van voorzieningen voor derden, zoals de aanleg van een steiger, beïnvloedt het functioneren van de vaarweg. Voor vaarwegen stelt de provincie daarom eisen aan de profielbreedte van het doorvaarbare water, af-

PROVINCIALE
VAARWEGENVERORDENING

hankelijk van de verwachte drukte op de vaarweg. Dit betekent dat er niet zomaar obstakels in het vaarwater kunnen verrijzen.

In de vaarwegverordening Friesland zijn beheerszones van 10 tot 30 m breed aan weerszijden van alle beroeps- en recreatievaarwegen vastgelegd, waarbinnen in beginsel een verbod geldt voor bouwwerken, houtopstanden en werkzaamheden. Voor het bouwen of het uitvoeren van werken en werkzaamheden binnen de beheerszones dient een vrijstelling op grond van artikel 18 van de verordening te worden verkregen. Voor werkzaamheden die de Friese boezemwateren raken, is voorts een vrijstelling van het “waterenreglement” van Wetterskip Fryslân nodig.

Tabel 2. Beheers- en bebouwingsvrije zones langs vaarwegen
(bron: Vaarwegenverordening Friesland en richtlijnen Vaarwegen RWW 2005)

CEMT-klasse	Beheersgrens	Bebouwingsvrije zone	
		Buitengebied, niet-kanaalgebonden	Stedelijk gebied, industriegebied
Va	30	30	20
IV	30	30	20
III	25	25	20
II	20	20	15
I	15	15	10
0/00	10	10	5
Staat B vaarweg	10	5	5

Bij de totstandkoming van bestemmingsplannen moet met de door de provincie als vaarwegbeheerder gestelde eisen ten aanzien van de beheerszone en de bebouwingsvrije zone rekening worden gehouden. De breedte van de beheerszone en de bebouwingsvrije zone is afhankelijk van de classificatie van de betreffende vaarweg (zie tabel 2).

Het Van Harinxmakanaal (vanaf de Tjerk Hiddesluizen, hiervoor is het water Nieuwe Veerhaven geheten) betreft een ‘CEMT-klasse IV-verbinding²’. Dit betekent dat aan weerszijden een beheersgrens van 30 m en in stedelijk gebied een bebouwingsvrije zone van 20 m geldt.

3.3

Gemeentelijk beleid

Stadsvisie Harlingen 2025

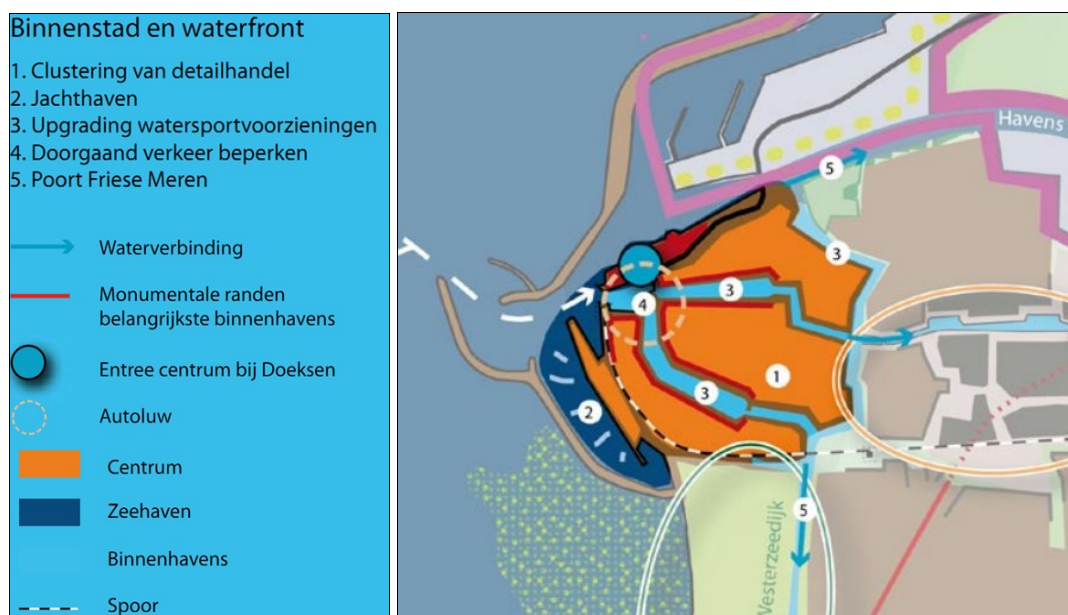
De gemeente werkt aan een nieuwe toekomstvisie: de Stadsvisie Harlingen 2025. Deze stadsvisie wordt in twee stappen opgesteld. Allereerst zijn in een zogenaamde houtskoolschets ‘Stadsvisie deel 1, Harlingen koerst naar 2025’ (januari 2008) de ambities en contouren voor de toekomst verwoord en verbeeld. Vervolgens vindt in de uiteindelijke Stadsvisie, die de vorm krijgt van

² CEMT-klasse IV: laadvermogen tussen 1.000-1.500 ton, maximale lengte 80-85 m, maximale breedte 9,5 m en maximale diepgang (geladen) 2,5 m.

een structuurvisie, de uitwerking van de hoofdkeuzes van de houtskoolschets plaats. Hierin wordt het programma nader bepaald, wordt de economische haalbaarheid beoordeeld en kan een fasering worden aangegeven.

Deel 1

In de houtskoolschets zijn een aantal thema's behandeld en daarnaast zijn een viertal deelgebieden afzonderlijk beschreven. Eén van deze deelgebieden is 'Binnenstad en waterfront' en betreft direct het plangebied van voorliggend bestemmingsplan. De ambities van de gemeente zijn verbreding van de economie en het stimuleren van werkgelegenheid in de toeristische sector. Ook wil de gemeente het voorzieningenniveau op peil houden en de binnenstad maken tot een sterk en bruisend centrum dat comfortabel en aantrekkelijk is. De eerste stap hierin is de herinrichting van de binnenstad.

Figuur 6. Binnenstad en Waterfront (bron: Houtskoolschets - Harlingen koerst naar 2025, gemeente Harlingen)

De volgende ontwikkelingen zijn concreet voor het plangebied van onderhavig bestemmingsplan van belang:

Harlingen wil voldoende kritische massa in het centrum houden voor clustering van detailhandel en het tegengaan van andere winkelcentra elders in de stad die de kracht van de binnenstad tekort doen. Harlingen wil een aantrekkelijke detailhandelsmix die past bij de centrumfunctie van de stad en tevens aanloop creëert voor de horeca en kunst- en cultuursector. Harlingen gaat gericht sturen op het scheppen van mogelijkheden om grotere volumes in centrum te kunnen handhaven, voor zover dat past binnen de cultuurhistorische waarden in dit monumentale deel van de stad. Goede parkeergelegenheden en een aantrekkelijke openbare ruimte zijn daarbij van belang.

CLUSTERING VAN
DETAILHANDEL

UPGRADING WATER-
SPORTVOORZIENINGEN

De binnenstad is van groot belang voor kleinere schepen. Harlingen wil haar positie als poort naar de Friese Meren versterken door zich meer te richten op de toeristische (motor)vaart op de Friese binnenwateren. Dit betekent dat verdere kwaliteitsverhoging van de voorzieningen in de Noorderhaven, Zuiderhaven en de Singels nodig is. Het gaat om bijvoorbeeld walstroom en sanitaire voorzieningen in de directe omgeving, maar ook om uitgebreidere dienstverlening en de koppeling met zorgvoorzieningen.

DOORGAAND VERKEER
BEPERKEN

Harlingen hecht belang aan een goede bereikbaarheid van het centrum waarbij het wegverkeer de ontwikkeling van de watersport zo weinig mogelijk belemmert. Naar verwachting zal het verkeer vanuit het centrum richting de N31 andere routes kiezen vanwege opwaardering van de N31 en het zodoende verdwijnen van een aantal op- en afritten. Het wegverkeer conflicteert hier met de pleziervaart van en naar de Noorder- en Zuiderhaven. Het is daarom van belang maatregelen te treffen die het verkeer in het centrum van doorgaande motorvoertuigen zoveel mogelijk beperkt.

Deel 2 (Ontwerp)

In het tweede deel van de stadsvisie vormen ruimtelijke, economische en sociaal-maatschappelijke vraagstukken de basis voor de visie. Deze structuurvisie, die thans in ontwerp beschikbaar is (november 2010), is het vertrekpunt voor het uitwerken van het verdere beleid van de gemeente voor de toekomst. Voor de Harlingen in deel 2 van de stadsvisie met betrekking tot de binnenstad de volgende opgave geformuleerd:

“De gemeente zet zich in om de binnenstad van Harlingen vitaal en dynamisch te houden, zonder afbreuk te doen aan de bestaande kwaliteiten. De toeristische economie in de binnenstad wordt verder gestimuleerd. Ook kiest de gemeente voor een concentratie van de winkelvoorzieningen in de binnenstad van Harlingen. Nieuwe ontwikkelingen dienen te passen bij de maat, schaal en identiteit van de binnenstad. Om de vitaliteit van de binnenstad te waarborgen, is voldoende parkeergelegenheid noodzakelijk voor de bezoekers van de binnenstad. Verder zet de gemeente zich in om de watersportfaciliteiten van de Noorderhaven en de Zuiderhaven sterk te verbeteren.”

Welstandsnota Gemeente Harlingen

Het gemeentelijke welstandsbeleid is in de Welstandsnota van 9 december 2003 opgenomen. Middels welstandsbeleid heeft de gemeente de mogelijkheid om cultuurhistorische, stedenbouwkundige en architectonische waarden die in een bepaald gebied aanwezig zijn te benoemen en een rol te laten spelen bij de ontwikkeling en beoordeling van bouwplannen. Door een gebiedsgerichte aanpak beschermt de gemeente de belangrijke karakteristieken van bebouwing en wordt ervoor gezorgd dat nieuwe ontwikkelingen hierop worden voortgebouwd. In de nota zijn welstandseisen omschreven die aan een bouwwerk worden gesteld. Het gaat daarbij om criteria die betrekking kunnen hebben op het uiterlijk en de plaatsing van bouwwerken. Welstandscriteria in het welstandsbeleid bewegen zich binnen de bebouwingsmogelijkheden die in een bestem-

mingsplan worden gegeven. De beleidsintenties voor de verschillende deelgebieden in het plangebied zijn als volgt:

Binnenstad

De binnenstad van Harlingen is grotendeels om zijn fraaie en karakteristieke beeld aangewezen als beschermd stadsgezicht. Het beleid is gericht op het behoud van de ruimtelijke waarden en het herstel of toevoeging van ruimtelijke waarden waar die verstoord zijn dan wel ontbreken. Het gaat daarbij om:

- het ruimtelijk en cultuurhistorisch gezien waardevolle patroon van havens, grachten, singels, pleinen, straten en stegen, met de daaraan gelegen bebouingswanden;
- overwegend gesloten en in een vaste rooilijn geplaatste gevelwanden, waarbij gevels qua hoogte een afwisselend bebouingspatroon vormen. Om storende gaten in het bebouingspatroon te voorkomen, is handhaving van het aaneengesloten bebouingspatroon uitgangspunt;
- de evenwichtige en samenhangende opbouw van de bebouingswanden, tot uitdrukking komend in de schaal, maat, kleurstelling, kapvormen en gevelindeling van de gebouwen;
- de evenwichtige inrichting van de openbare ruimten, tot uitdrukking komend in de profielindeling en de aankleding en het materiaalgebruik;
- de bestaande groene ruimten en open binnenterreinen.

Bij verbouw en uitbreiding van bestaande panden is in het algemeen de bebouingsstructuur van de omgeving richtinggevend. De bebouwing dient aan te sluiten op de bestaande ruimtelijke structuur, en het daarmee samenhangende bebouingspatroon en dient zich bovendien te voegen in de betreffende gevelwand.

Veerhavengebied

Het beleid is gericht op het bieden van maximale mogelijkheden voor het functioneren van de veerhavenvoorzieningen met alle aspecten die daarbij horen. Tevens zal de kwaliteit van het verblijfsgebied worden gehandhaafd. De tamelijk indifferente vormgeving van de bestaande bebouwing is niet maatgevend (uitgezonderd het gebouw op de kop van de dijk). Bij verbouw of nieuwbouw zullen de veranderingen het specifieke karakter van de plek moeten versterken.

Watervisie Harlingen

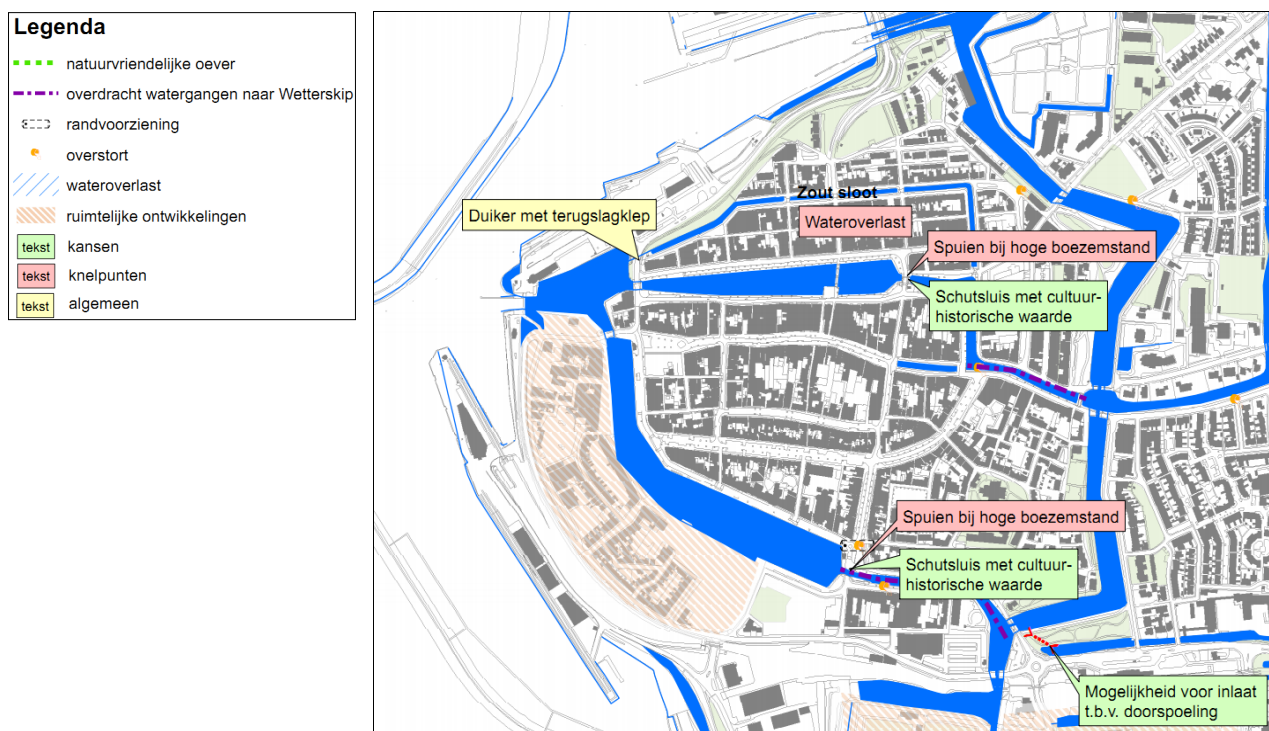
Samen met Wetterskip Fryslân is de gemeentelijke watervisie 'De koers van het Harlinger water' (15 juli 2009) met bijbehorend maatregelenprogramma opgesteld. In de visie verwoordt de gemeente haar beleidsdoelstellingen op het gebied van water, die deels voortkomen uit bestaand Europees, nationaal en provinciaal beleid en het beleid van Wetterskip Fryslân en de gemeente zelf.

De beleidsdoelstellingen (en subdoelstellingen) die in de watervisie zijn opgenomen, betreffen:

- Een duurzaam en veerkrachtig watersysteem:
 - realiseren van een goede waterkwaliteit;
 - tegengaan wateroverlast door overbelasting riolering;
 - tegengaan buiten de oevers treden van oppervlaktewater;
 - tegengaan grondwateroverlast.
- Waardering van water:
 - creëren van draagvlak en vergroten van waterbewustzijn en waterwaardering.
- Water en haar (maatschappelijke) omgeving:
 - goede samenwerking en verdeling van verantwoordelijkheden;
 - water betrekken bij ruimtelijke plannen.

Het maatregelenprogramma is de geconcretiseerde uitwerking van de geformuleerde beleidsdoelstellingen. De watervisie heeft een planhorizon tot en met 2015, waarbij de focus op het bebouwde gebied ligt.

Bij het vertalen van de ambities in de watervisie is uitgegaan van kansen en knelpunten op wijkniveau, die zijn weergegeven op een kansen- en knelpuntenkaart.

Figuur 7. Kaartfragment plangebied kansen- en knelpuntenkaart (bron: Tauw, 2009)

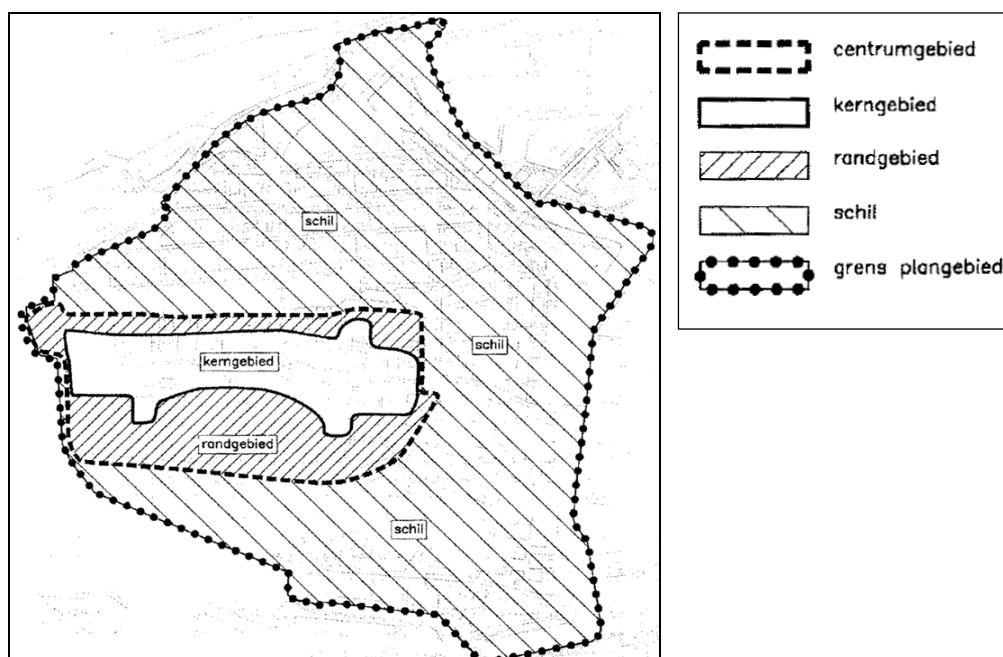
Het centrum wordt gekenmerkt door de invloed van eb en vloed. Het oppervlaktewater in de Noorderhaven en Zuiderhaven is dan ook zeewater. De schutsluizen vormen de overgang van het zoete boezemwater naar het zoute

zeewater. Een deel van het centrum ten noorden en ten zuiden van de Noorderhaven is gevoelig voor wateroverlast.

Door de schutsluizen bewuster in te zetten voor de verbetering van de (ecologische) waterkwaliteit, het verbeteren van de afvoersituatie van de boezem (veiligheid) en waardering voor water kunnen meerdere doelstellingen uit het waterplan worden gediend. Het voornemen is om in de toekomst gerichter te spuien om zodoende een zoet-zoutgradiënt te realiseren waardoor vismigratie via de sluisen mogelijk is. Dit moet tevens leiden tot een verbetering van de afvoersituatie van de boezem bij hoge waterstanden. De cultuurhistorische waarde van het water wordt vormgegeven door de Grote en Kleine sluis in het centrum nadrukkelijker te benutten als recreatieve attractie.

Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan (2011)

Op 9 november 2011 is het huidige Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan (GVVP) vastgesteld. Dit GVVP betreft een actualisatie van het plan uit 2005. De actualisatie heeft met name betrekking gehad op de gevolgen van de ombouw van de N31 op het onderliggende wegennet in Harlingen. In het GVVP is een beeld geschetst van de toekomstige verkeerssituatie in de gemeente. Alle wegen in de binnenstad van Harlingen zijn daarbij gecategoriseerd als erftoegangsweg. Hierbij zijn de beleidsprincipes aangaande Duurzaam Veilig van het Rijk en de provincie gehanteerd. Voor erftoegangswegen wordt daarbij een snelheidsregime van 30 km/uur aangehouden. De Oude Ringmuur in het noordelijke deel van het plangebied geldt als gebiedsontsluitingsweg. Voor gebiedsontsluitingswegen wordt in het kader van Duurzaam Veilig een snelheidsregime van 60 km/uur buiten de bebouwde kom en 50 km/uur binnen de bebouwde kom gehanteerd.

Figuur 8. Functionele indeling van de binnenstad (bron: Buro Vijn, 2010)

Notitie van Uitgangspunten Horeca Harlingen (2010)

In de binnenstad zijn diverse horecabedrijven gevestigd. Er is sprake van concentratie aan de Voorstraat, Kleine- en Grote Bredeplaats en de Noorderhaven. De horeca in Harlingen varieert van lichte tot zware vormen. In 2010 heeft de gemeente nieuw horecabeleid van toepassing verklaard, gebaseerd op functiezones uit het geldende bestemmingsplan voor de binnenstad met toevoeging van de Waddenpromenade aan het randgebied.

Het uitgangspunt van het horecabeleid vormt het voorkomen van en terugdringen van overlast van horecabezoekers voor de bewoners van de binnenstad. Het beleid berust op gebiedsgerichte ontwikkeling om te voorkomen dat de toeristisch-recreatieve ontwikkeling op slot komt te staan. Hiertoe is een zonerings- en categorisering van horecabedrijven toegepast, waarbij de regeling vanuit het kerngebied (De Grote Bredeplaats en de Prinsenstraat) naar de schil steeds zwaarder wordt. Dit komt neer op ontwikkelingsmogelijkheden voor horeca in het kern- en randgebied van de binnenstad. Buiten dit gebied wordt, met uitzondering van de Waddenpromenade, een meer strikte regeling gehanteerd en is de ontwikkelingsruimte ingeperkt.

Tabel 3. Zonerings- en categorisering horeca

Zonerings	Categorisering
1. Grote Bredeplaats en Prinsenstraat	A. Complementaire daghoreca
2. Kern- en winkelgebied	B. Horeca gericht op maaltijdverstrekking
3. Randgebied en Waddenpromenade	C. Logiesverstrekking
4. Schil	D. Horeca gericht op verstrekking etenswaren en dranken
	E. Nachthoreca

In tabel 4 is een overzicht gegeven van bovenomschreven regeling. Voor iedere horecacategorie is de regeling weergegeven die wordt geboden voor elke zone: ontwikkelingsvrij, ontwikkeling via ontheffing of geen ontwikkelingsruimte.

Tabel 4. Ontwikkelingsmogelijkheden horeca per zone

	1	2	3	4
A.	Vrij	Ontheffing	Ontheffing	Geen
B.	Vrij	Ontheffing	Ontheffing	Geen
C.	Vrij	Ontheffing	Ontheffing	Geen
D.	Ontheffing	Ontheffing	Ontheffing	Geen
E.	Geen	Geen	Geen	Geen

De in het horecabeleid genoemde categorieën zijn vertaald in de regeling in dit bestemmingsplan. De horecavoorzieningen hebben een aanduiding op de verbeelding, waarbij complementaire daghoreca (categorie A) vertaald is naar "horeca van categorie 1" (h=1), horeca gericht op maaltijdverstrekking (categorie B) "horeca van categorie 2" (h=2) etc. Zie ook de inleidende regels (artikel 1 Begrippen).

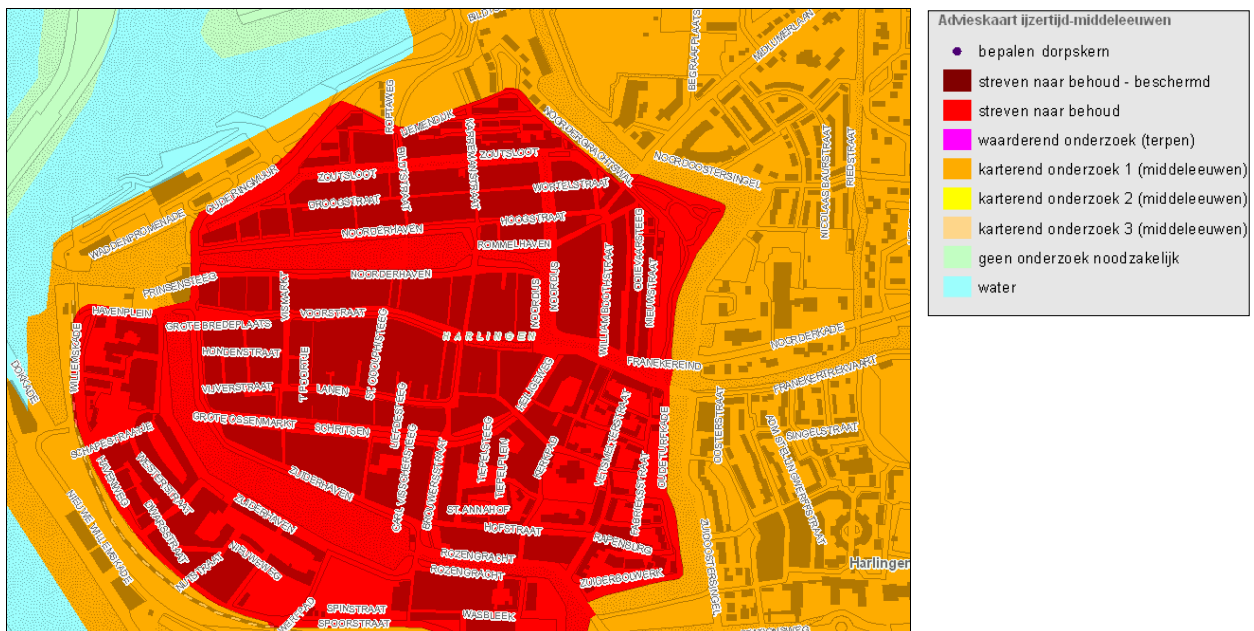
Milieuaspecten 4

4.1

Archeologie

Op 1 september 2007 is de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz) in werking getreden. Met deze inwerkingtreding werd het Verdrag van Malta, dat op 16 april 1992 onder andere door Nederland is ondertekend, in de Nederlandse wet- en regelgeving verwerkt. Het Verdrag van Malta is gericht op het behouden van archeologische waarden in de bodem. Uitgangspunt hierbij is onder andere het uitvoeren van een onderzoek naar archeologische waarden in het plangebied voor het vaststellen van een bestemmingsplan. Ook het zogenoemde veroorzakerprincipe is een uitgangspunt van het Verdrag van Malta. Dit betekent dat diegene die mogelijke archeologische waarden in de bodem verstoort, financieel verantwoordelijk is voor voldoende onderzoek naar en het behoud van die archeologische waarden. Met de inwerkingtreding van de Wamz werd ook de Monumentwet 1988 (Monw) gewijzigd. Op grond van de Monw moet in een bestemmingsplan (mogelijke) archeologische waarden in de bodem van het plangebied worden overwogen.

WET- EN REGELGEVING

Figuur 9. Kaartfragment FAMKE periode ijzertijd-middeleeuwen (bron: Provincie Fryslân, 2012)

Op de Friese Archeologische Monumentenkaart Extra (FAMKE), onderdeel van de Cultuurhistorische Kaart Fryslân 2 (CHK2) van de Provincie Fryslân, is informatie opgenomen over archeologische waarden. Op deze kaart is voor de gehe-

ONDERZOEK

le provincie per locatie aangegeven wat de bekende als wel de te verwachten archeologische waarden zijn. Daarbij worden twee verschillende perioden onderscheiden; de periode steentijd-bronstijd en de periode ijzertijd-middeleeuwen.

Steentijd-bronstijd

Het plangebied van onderhavig bestemmingsplan is op de FAMKE in een gebied gelegen waar bij ruimtelijke ingrepen voor de periode steentijd-bronstijd 'geen onderzoek noodzakelijk' is. Op basis van eerder onderzoek is gebleken dat er zich geen archeologische resten uit deze periode in de bodem bevinden. In Harlingen is de archeologische verwachting voor vindplaatsen uit de periode steentijd-bronstijd op gefundeerde gronden zeer laag, omdat de pleistocene zandgronden waarop deze vindplaatsen kunnen hebben gelegen hier zijn geroodeerd.

IJzertijd-middeleeuwen

Wat betreft de periode ijzertijd-middeleeuwen geldt voor het overgrote deel van het plangebied 'streven naar behoud'. Dit houdt in dat van deze gebieden bekend is dat zij waardevolle archeologische resten uit de periode ijzertijd en later bevatten. Door de provincie wordt aangeraden om dergelijke gebieden in bestemmingsplannen op te nemen als 'archeologisch waardevol gebied' en daaraan een regeling te verbinden die ingrepen verbiedt die het bodemarchief kunnen schaden. Bij ruimtelijke ingrepen minder dan 50 m² hoeven geen consequenties te worden verbonden aan deze aanduiding.

Voor een deel van het plangebied (aan de randen) geldt het advies 'Karterend onderzoek 1'. In dit gebied kunnen zich archeologische resten bevinden uit de periode ijzertijd-middeleeuwen. De provincie beveelt aan om bij ingrepen van meer dan 500 m² een karterend archeologisch onderzoek uit te laten voeren. Dergelijk archeologisch onderzoek dient uit minimaal zes boringen per ha te bestaan, met een minimum van zes boringen per plan, waarbij duidelijk dient te worden of er vindplaatsen in het plangebied aanwezig zijn.

Voorliggend bestemmingsplan is actualiserend en conserverend van aard. Nader archeologisch onderzoek is in het kader van het opstellen van dit bestemmingsplan niet noodzakelijk. Met het bestemmingsplan worden geen nieuwe, groot-schalige, ruimtelijke ingrepen mogelijk gemaakt. Vanwege de hoge archeologische (verwachtings)waarden in het plangebied is een beschermingsregeling (verbonden aan de dubbelbestemmingen 'Waarde - Archeologie 1/2') in het bestemmingsplan opgenomen. Dit betreft zowel het archeologisch waardevolle gebied van de historische stadskern als wel het omringende gebied met een hoge archeologische verwachting.

CONCLUSIE Onderhavig bestemmingsplan mag op het onderdeel archeologie derhalve uitvoerbaar worden geacht.

4.2

Bodem

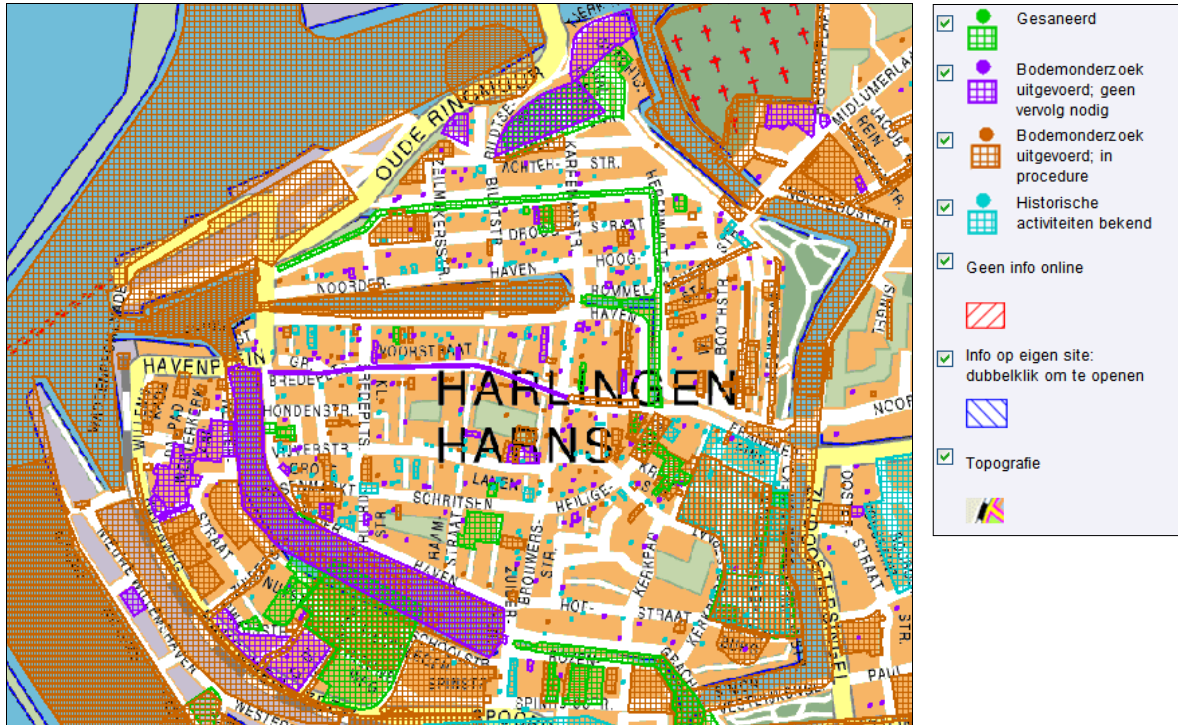
In het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is bepaald dat in de toelichting op een ruimtelijk plan inzicht verkregen moet worden in de uitvoerbaarheid van het plan. Dit betekent dat er onder meer inzicht verkregen moet worden in de noodzakelijke financiële investering van een (mogelijk noodzakelijke) bodemsanering. Een onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem is derhalve onderdeel van de onderzoeksverplichting bij de voorbereiding van een ruimtelijk plan.

Uitgangspunt ten aanzien van de bodemkwaliteit is dat deze bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zodanig goed moet zijn dat er geen risico's voor de volksgezondheid bestaan bij het gebruik van het plangebied voor wonen of een andere functie. Ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening moet het bestemmen van gronden met een bodem van onvoldoende milieuhygiënische kwaliteit met een hiervoor gevoelige bestemming in beginsel worden voorkomen.

Op de kaart van het Bodemloket is zoveel mogelijk informatie verzameld over de kwaliteit van de bodem. Informatie uit verschillende bodemonderzoeken is hierin opgenomen. Ook zijn historische activiteiten die extra aandacht vragen op de kaart opgenomen.

WET- EN REGELGEVING

ONDERZOEK

Figuur 10. Kaartfragment bodemkwaliteit (bron: Bodemloket, 2012)

Binnen het plangebied zijn in de loop der jaren diverse bodemonderzoeken uitgevoerd. Deze onderzoeken zijn uitgevoerd op locaties waar potentieel bodemverontreinigende activiteiten hebben plaatsgevonden. Op een aantal locaties is daarbij bodemverontreiniging aangetoond. Daar waar de verontreiniging belemmerend was voor de functie van een terrein is bodemsanering uitgevoerd, waardoor de locaties weer geschikt zijn gemaakt voor het gebruik. Plaatselijk kan nog sprake zijn van restverontreinigingen.

Er worden, behalve voor de reguliere perceelsgebonden bouwmogelijkheden die reeds zijn toegelaten op grond van voorgaande bestemmingsplannen, geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Onderhavig bestemmingsplan is actualiserend en conserverend van aard. Op grond van de Woningwet dient bij woningbouw steeds een bodemtoets plaats te vinden. Daaruit blijkt of er daadwerkelijk verontreiniging verwacht moet worden, waarnaar vervolgens eventueel onderzoek verricht moet worden. Ook op onverdachte terreinen kan bodemverontreiniging aangetroffen worden, omdat altijd activiteiten kunnen hebben plaatsgevonden die tot bodemverontreiniging hebben geleid en die thans niet bekend zijn. In geval van grondverzet moet onderzoek worden gedaan naar de kwaliteit van af te voeren grond.

Bodembeheerplan en bodemkwaliteitskaart

De gemeente Harlingen beschikt over een Bodembeheerplan en Bodemkwaliteitskaart (Royal Haskoning, 13 januari 2005). In de bodemkwaliteitskaart (zie figuur 11) is de gemeente in verschillende homogene deelgebieden opgedeeld waarvan de bodemkwaliteit per deelgebied is vastgesteld. In het Bodembeheerplan is aangegeven hoe met de grond moet worden omgegaan die vrijkomt bij werkzaamheden.

Figuur 11. Kaartfragment homogene deelgebieden bebouwd gebied

Het plangebied is voor het merendeel ingedeeld in categorie 'w1: Wonen voor 1900'. Het zuidoostelijke deel van het plangebied is ingedeeld in categorie 'i1: Industrie voor 1900'. De bodemkwaliteit in deze oudere gebieden is van mindere kwaliteit dan de in een later stadium bebouwde gebieden. De bodem is diffuus verontreinigd geraakt met lood, koper, zink, kwik en PAK³. De aangetroffen vervuiling vormt geen probleem bij het huidige gebruik, maar wel bij grondverzet en hergebruik van grond als bodem. Vrijkomende grond uit dit gebied is niet zonder meer elders toepasbaar en moet eerst onderzocht worden.

Het Veerhavengebied behoort tot categorie 'w3: Wonen na 1940'. Ook in dit deelgebied is de bodemkwaliteit van mindere kwaliteit. Het PAK-gehalte in boven- en ondergrond is licht verhoogd. Dit betreft echter dermate lichte verhogingen dat deze in principe geen gevolgen hebben voor hergebruik van grond.

Voorliggend plan is zoals reeds genoemd vooral een conserverend en actualiserend plan waarin geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt. Geconcludeerd kan worden dat de status quo met betrekking tot mogelijke bodemverontreiniging in het plangebied acceptabel is. In het kader van in de toekomst uit te voeren projecten zal waar nodig nader onderzoek worden verricht. Onderhavig plan mag ten aanzien van het aspect bodem planologisch uitvoerbaar worden geacht.

CONCLUSIE

4.3

Ecologie

De Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn met de inwerkingtreding van de Flora- en faunawet (Ffw) op 1 april 2002 en de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw) op 1 oktober 2005 in de Nederlandse wet- en regelgeving verwerkt.

WET- EN REGELGEVING

De Ffw is gericht op het beschermen en het behouden van de goede staat van instandhouding van in het wild levende plant- en diersoorten en hun directe leefomgeving. Uitgangspunt hierbij is het zogenoemde 'nee, tenzij-principe'. Dit betekent dat werkzaamheden en dergelijke in beginsel niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hier op grond van een vrijstelling of ontheffing van worden afgeweken. In de Ffw is onder andere bepaald dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn handelen of nalaten te handelen nadelige gevolgen kan hebben voor flora en fauna, gedwongen is dergelijk handelen of nalaten achterwege te laten. Dit voor zover dit in redelijkheid van hem kan worden gevraagd. Diegene moet alle maatregelen nemen die in redelijkheid van hem kunnen worden gevraagd om die nadelige gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken.

³ Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen.

De Nbw is gericht op het beschermen van (natuur)gebieden. Deze natuurgebieden betreffen onder andere de zogenoemde Speciale Beschermingzones op grond van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrictlijn. Samen worden deze gebieden aangeduid als het Natura 2000-netwerk. Voor de bescherming van deze natuurgebieden is in de Nbw een uitgebreide wet- en regelgeving opgenomen. De Waddenzee is aangemerkt als Natura 2000-gebied.

ONDERZOEK	Voorliggend bestemmingsplan is primair gericht op het vastleggen van de bestaande situatie, in een bovendien hoogstedelijke omgeving waar het voorkomen van beschermde ecologische waarden niet direct in de lijn der verwachting ligt. Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen worden met dit bestemmingsplan niet mogelijk gemaakt. Tegen deze achtergrond worden met onderhavig bestemmingsplan geen verstoringen van beschermde waarden in de zin van de Ffw en Nbw verwacht.
CONCLUSIE	Onderhavig bestemmingsplan is uitvoerbaar voor wat betreft het aspect ecologie.

4.4

Externe veiligheid

Externe veiligheid gaat om het beperken van de kans op en het effect van een ernstig ongeval voor de omgeving:

- door het gebruik, de opslag en productie van gevaarlijke stoffen (inrichtingen);
- het transport van gevaarlijke stoffen (buisleidingen, waterwegen en spoorwegen), en:
- het gebruik van luchthavens.

WET- EN REGELGEVING	Het externe veiligheidsbeleid is verankerd in diverse wet- en regelgeving, zoals: <ul style="list-style-type: none">- Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi): Met het Bevi zijn risiconormen voor externe veiligheid met betrekking tot bedrijven met gevaarlijke stoffen wettelijk vastgelegd.- Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (cRNVGS): De circulaire is van toepassing op bestemmingsplannen die liggen binnen de invloedsgebieden van transportroutes met vervoer van gevaarlijke stoffen.- Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb): Op basis van het Bevb dienen plannen, vergelijkbaar met het Bevi, te worden getoetst aan de grens- en richtwaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico.
---------------------	---

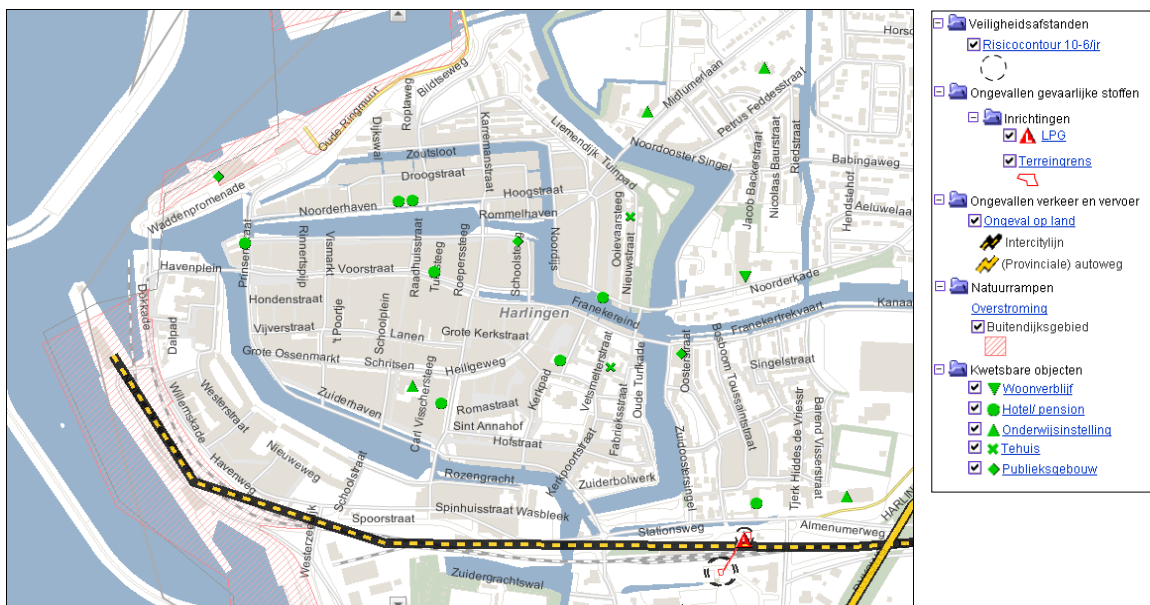
Het externe veiligheidsbeleid richt zich op het beperken van de risico's voor de burger vanwege dergelijke activiteiten. Hiertoe wordt onderscheid gemaakt tussen het plaatsgebonden risico en groepsrisico. Het plaatsgebonden risico zegt iets over de theoretische kans op overlijden op een bepaalde plaats voor een persoon die een jaar lang onbeschermd op die plaats zou verblijven. Hier-

voor geldt dat een kans groter dan 1 op het miljoen per jaar (10^{-6} /jaar) onacceptabel wordt geacht. De norm voor het plaatsgebonden risico is bij kwetsbare objecten een grenswaarde die niet mag worden overschreden. Voor beperkt kwetsbare bestemmingen geldt een genuanceerder beleid. Hiervoor is deze contour een richtwaarde. Tussen de PR 10^{-5} - en PR 10^{-6} -contour mogen zich gemotiveerd beperkt kwetsbare bestemmingen bevinden.

In het Bevi zijn de grenswaarden gegeven voor het plaatsgebonden risico; voor het groepsgebonden risico zijn slechts richtwaarden (oriënterende waarden) gegeven. Overschrijding van oriënterende waarden is toegestaan wanneer de gemeente dit voldoende kan motiveren.

De Provincie Fryslân heeft een zogenoemde risicokaart ontwikkeld. Op de risicokaart staan gegevens die met risico te maken hebben; verschillende risicoontvangers en risicobronnen staan op de kaart aangegeven. Risicobronnen kunnen worden opgesplitst in inrichtingen waar risicovolle activiteiten plaatsvinden, transportroutes gevaarlijke stoffen en buisleidingen. Om na te gaan voor het plan ook aandachtspunten op het vlak van de externe veiligheid aanwezig zijn, is de risicokaart geraadpleegd⁴. In figuur 12 is het voor het plangebied betreffende fragment van de risicokaart opgenomen.

ONDERZOEK

Figuur 12. Detailkaart externe veiligheid (bron: Provincie Fryslân, 2012)

In de directe nabijheid van het plangebied zijn geen risicobronnen aanwezig waarvan de risicocontouren of de invloedsgebieden over het plangebied lopen. De op de risicokaart aangegeven risicobronnen ('Ongevallen verkeer en vervoer': spoorlijn Leeuwarden-Harlingen en provinciale autoweg N31 en 'Ongevallen gevaarlijke stoffen': tankstation aan de Stationsweg 8) zijn op voldoende

⁴ Benaderbaar via www.risicokaart.nl.

de afstand van het plangebied gelegen. Wet- en regelgeving betreffende externe veiligheid heeft dan ook geen gevolgen voor dit bestemmingsplan. Nader onderzoek naar externe veiligheid is niet nodig.

CONCLUSIE Vanuit het oogpunt van externe veiligheid bestaan er geen belemmeringen voor de uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan.

4.5

Geluidhinder

WET- EN REGELGEVING

De Wet geluidhinder (Wgh) dateert van 16 februari 1979 en is sindsdien middels verschillende wetten diverse keren gewijzigd. De meest recente wijziging is op 1 januari 2007 in werking getreden. Tevens is op 1 januari 2007 het “Reken- en Meetvoorschrift geluidhinder 2006” (Staatscourant 21 december 2006, nummer 249) in werking getreden. Voor wegverkeers- en railverkeerslawaai is bij deze wijziging van de wet overgestapt op de Europese dosismaat L day-evening-night (L_{den}). In de wet wordt L_{den} aangegeven in decibel (dB). Voor industrie is de dosismaat L etmaal (L_{etm}) van toepassing. Beide dosismaten zijn ‘A-gewogen’: ze houden rekening met de gevoeligheid van het menselijk oor. De Wgh bepaalt dat de ‘geluidbelasting’ op gevels van woningen en andere geluidsgevoelige objecten niet hoger mag zijn dan een in de wet bepaalde norm.

Wegverkeerslawaai

ONDERZOEK

In de Wgh is aangegeven wanneer een weg zoneplichtig is. Elke weg heeft in principe een zone, behoudens wegen die gelegen zijn binnen een als woonerf aangeduid gebied en wegen waarvoor een maximumsnelheid geldt van 30 km/uur. Indien binnen een geluidzone nieuwe geluidgevoelige objecten, zoals woningen, worden gerealiseerd, moet door middel van akoestisch onderzoek worden vastgesteld of aan de grenswaarden uit de Wgh wordt voldaan.

Met onderhavig bestemmingsplan worden bij recht geen nieuwe geluidsgevoelige functies in het plangebied mogelijk gemaakt. Daarnaast vindt in het plangebied geen reconstructie van de weginfrastructuur plaats die van invloed is op geluidsgevoelige objecten in de omgeving. Derhalve is een akoestisch onderzoek naar wegverkeerslawaai niet nodig.

Railverkeerslawaai

Het Besluit Geluidhinder Spoorwegen (besluit van 25 maart 1987, houdende uitvoering van de artikelen 105, 106 en 129, Wgh) heeft ten doel regels te stellen met betrekking tot het voorkomen van nieuwe geluidhindersituaties. De procedures en grenswaarden voor de in het besluit genoemde situaties zijn onder meer van toepassing bij de vaststelling of herziening van een bestemmingsplan.

Op grond van de Wgh zijn in het Besluit geluidhinder geluidsemisatie-eisen opgenomen die gelden bij de aanleg of vervangen van (een gedeelte van) een

spoorweg. Het besluit geldt niet voor op de datum van inwerkingtreding ervan aanwezige of in aanbouw zijnde woningen langs een aanwezige of in aanleg zijnde spoorweg. In het besluit is bepaald dat langs iedere spoorweg een zone ligt, waarvan de breedte gemeten vanuit de buitenste spoorstaaf varieert van 100 m tot 500 m. De spoorweg Leeuwarden-Harlingen (traject 9/10)⁵ kent een zonebreedte van 100 m. Een smalle strook behorende bij deze zone ligt in het plangebied. Met onderhavig bestemmingsplan worden geen ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk gemaakt waarbij nieuwe geluidsgevoelige functies binnen deze zone van 100 m van deze spoorweg betrokken zijn. Derhalve is nader akoestisch onderzoek naar railverkeerslawaaï niet noodzakelijk.

Onderhavig bestemmingsplan is actualiserend en conserverend van aard. Derhalve mag het bestemmingsplan uit oogpunt van geluidhinder als gevolg van wegverkeers- en railverkeerslawaaï uitvoerbaar worden geacht.

CONCLUSIE

4.6

Luchtkwaliteit

Het plan dient te voldoen aan regels voor luchtkwaliteit. Aangetoond moet worden dat er geen normen worden overschreden. Nederland heeft de Europese regels ten aanzien van luchtkwaliteit geïmplementeerd in de Wet milieubeheer. De in deze wet gehanteerde normen gelden overal, met uitzondering van een arbeidsplaats (hierop is de Arbeidsomstandighedenwet van toepassing).

WET- EN REGELGEVING

Op 15 november 2007 is het onderdeel luchtkwaliteit van de Wet milieubeheer (Wm) in werking getreden. Kern van de wet is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Hierin staat wanneer en hoe overschrijdingen van de luchtkwaliteit moeten worden aangepakt. Het programma houdt rekening met nieuwe ontwikkelingen zoals bouwprojecten of de aanleg van infrastructuur. Projecten die passen in dit programma, hoeven niet meer te worden getoetst aan de normen (grenswaarden) voor luchtkwaliteit. De ministerraad heeft op voorstel van de Minister van VROM ingestemd met het NSL. Het NSL is op 1 augustus 2009 in werking getreden.

Ook projecten die 'niet in betekende mate' (nibm) van invloed zijn op de luchtkwaliteit hoeven niet meer te worden getoetst aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit. De criteria om te kunnen beoordelen of er voor een project sprake is van nibm, zijn vastgelegd in de AMvB-nibm. In de AMvB-nibm is vastgelegd dat na vaststelling van het NSL of een regionaal programma een grens van 3% verslechtering van de luchtkwaliteit (een toename van maximaal $1,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$ NO_2 of PM_{10}) als 'niet in betekende mate' wordt beschouwd.

⁵ Bron: Kaart van 1 september 2003 behorende bij Besluit geluidhinder spoorwegen (opgenomen als bijlage bij Besluit wijziging zonekaart bedoeld in artikel 106a Wet geluidhinder en artikel 3, eerste lid, Besluit geluidhinder spoorwegen).

ONDERZOEK Onderhavig bestemmingsplan is conserverend van aard. Er zijn geen nieuwe ontwikkelingen aan de orde. Indien de toename van het verkeer op de weg groter zou zijn dan ongeveer 1.500 motorvoertuigen per etmaal wordt de grens van 3% (een toename van 1,2 µg/m³ NO₂ of PM₁₀) overschreden. Er vindt als gevolg van onderhavig bestemmingsplan geen groter aantal verkeersbewegingen plaats. In die zin zijn er geen ontwikkelingen die ‘in betekenende mate’ bijdragen aan de verslechtering van de luchtkwaliteit. Er hoeft geen onderzoek te worden uitgevoerd. Nader onderzoek en aanvullende berekeningen naar de luchtkwaliteit kunnen derhalve achterwege blijven.

CONCLUSIE In de omgeving van het plangebied is er geen indicatie dat grenswaarden van het onderdeel luchtkwaliteit van de Wet milieubeheer worden overschreden. Het bestemmingsplan voldoet derhalve aan de wettelijke eisen.

4.7

Hinder van bedrijven en voorzieningen

WET- EN REGELGEVING Op grond van de Wet milieubeheer (Wm) zijn bedrijven en instellingen verplicht te voldoen aan de eisen van een AMvB, dan wel een milieuvergunning te hebben voor de exploitatie van het bedrijf, waarbij rekening gehouden dient te worden met de omliggende woonbebouwing. Door middel van milieuwet- en regelgeving wordt (milieu)hinder voor hindergevoelige functies, zoals woningen, zo veel mogelijk voorkomen.

In de geactualiseerde publicatie “Bedrijven en milieuzonering” (2009) van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) wordt een richtafstandenlijst voor milieubelastende activiteiten gehanteerd. Per bedrijfstype zijn voor elk van de aspecten geur, stof, geluid en gevaar minimale afstanden aangegeven. In de meeste gevallen kunnen deze minimale afstanden worden aangehouden tussen een bedrijf en hindergevoelige functies om hinder en schade aan mensen binnen aanvaardbare normen te houden. De grootste afstand is bepalend. De genoemde maten zijn richtinggevend, maar met een goede motivering kan en mag hiervan worden afgeweken.

ONDERZOEK In de VNG-publicatie Bedrijven en Milieuzonering worden twee omgevingstypen onderscheiden, te weten:

1. rustige woonwijk en rustig buitengebied;
2. gemengd gebied.

In een rustige woonwijk of rustig buitengebied wordt functiescheiding nagestreefd. Hiertoe worden minimale richtafstanden gehanteerd, waarbij een bepaalde bij een bedrijf of voorziening behorende milieucategorie een zoningsafstand ten opzichte van hindergevoelige functies inhoudt. In het plangebied is evenwel sprake van omgevingstype 2, te weten gemengd gebied. Er komen diverse functies als wonen, bedrijvigheid en voorzieningen in het plangebied voor. In dergelijke gemengde gebieden is sprake van functiemenging.

Voor gebieden met functiemenging worden voor veel bedrijven en voorzieningen geen minimale richtafstanden aangegeven, maar wordt gewerkt met een categorie-indeling (A, B of C) waarbij voorwaarden voor de inpassing zijn gegeven. In tegenstelling tot rustige woongebieden zijn milieubelastende activiteiten in dergelijke levendige gebieden onder voorwaarden op kortere afstand van hindergevoelige functies mogelijk. In het plangebied kunnen wat betreft functiemenging de volgende categorieën worden onderscheiden:

- Categorie A: Activiteiten die zodanig weinig milieubelastend voor hun omgeving zijn, dat deze aanpandig aan woningen kunnen worden uitgevoerd. De eisen uit het Bouwbesluit voor scheiding tussen wonen en bedrijven zijn daarbij toereikend.
- Categorie B: Activiteiten die in gemengd gebied kunnen worden uitgeoefend, echter met een zodanige milieubelasting voor hun omgeving dat zij bouwkundig afgescheiden van woningen en andere gevoelige functies dienen plaats te vinden.
- Categorie C: Activiteiten uit categorie B, waarbij vanwege de relatief grote verkeersaantrekkende werking een ontsluiting op de hoofdinfrastructuur is aangewezen (Rederij G. Doeksen en Zn. BV aan de Waddendpromenade 5).

Bij vestiging van bedrijven en voorzieningen in het plangebied is in het verleden in het kader van milieuwetgeving beoordeeld in hoeverre deze vestiging aanvaardbaar was en aan welke eventuele te stellen voorschriften zou moeten worden voldaan. Bedrijven en voorzieningen die in de huidige situatie niet kunnen voldoen aan minimale richtafstanden (omgevingstype 1) of niet passend zijn in bovenstaande categorieën (omgevingstype 2) worden normaliter op de verbeelding aangeduid. Dit is voor het plangebied van dit bestemmingsplan niet nodig. Alle bedrijven en voorzieningen zijn passend.

Nieuwvestiging van bedrijven op andere dan de bestaande en als zodanig bestemde locaties is binnen het voorliggende bestemmingsplan niet mogelijk. In gevallen van zowel uitbreiding van bedrijvigheid als in gevallen van nieuwvestiging van bedrijvigheid zal bij de verstrekking van de milieuvergunningen of bij het instemmen met meldingen van geval tot geval een beoordeling plaatsvinden van de gevolgen voor omwonenden c.q. voor de bedrijvigheid.

De uitvoerbaarheid van het voorliggende bestemmingsplan wordt niet door (milieu)hinder van bedrijven en voorzieningen gehinderd.

CONCLUSIE

4.8

Water

Inleiding

Op grond van een afspraak uit de Startovereenkomst "Waterbeleid 21^e eeuw" dienen decentrale overheden in de toelichting op ruimtelijke plannen een waterparagraaf op te nemen. In die paragraaf dient uiteengezet te worden wat

WET- EN REGELGEVING

voor gevolgen het plan in kwestie heeft voor de waterhuishouding, dat wil zeggen het grondwater en het oppervlaktewater. Het is de schriftelijke weerslag van de zogenaamde watertoets die sinds 1 november 2003 is verankerd in het Besluit op de ruimtelijke ordening en opnieuw is bekrachtigd in de Waterwet (2009). Het doel van de watertoets is waarborgen dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op evenwichtige wijze in beschouwing worden genomen bij alle waterhuishoudkundig relevante ruimtelijke plannen en besluiten. Door middel van de watertoets wordt in een vroegtijdig stadium aandacht besteed aan het wateraspect.

Rol van de gemeente en van het waterschap in het waterbeheer

Voor het uitvoeren van de watertoets is het beleid van het Wetterskip Fryslân van belang. Dit beleid is neergelegd in het waterbeheerplan 2010-2015 “Wetter jout de romte kwaliteit” en het waterhuishoudingsplan “Wiis mei wetter”, dat Wetterskip Fryslân als kader voor het waterbeheer in de provincie van de Provincie Fryslân heeft ontvangen. Beide waterplannen houden rekening met de nieuwe Waterwet.

De Watertoets voor duurzame ruimtelijke inrichting heeft betrekking op veiligheid tegen overstromingen en op de kwantiteit en kwaliteit van zowel oppervlakte- als grondwater. Het is een instrument om verdroging te bestrijden en wateroverlast te voorkomen. Door toepassing van de watertoets worden de effecten van ruimtelijke ingrepen op de waterhuishouding duidelijk. Dit kan leiden tot aanpassingen in het ruimtelijke ontwerpplan.

De aandacht gaat daarbij uit naar:

- **Inrichting voor waterkwantiteit**
De inrichting voor kwantiteit volgt de prioriteitstrits ‘vasthouden-bergen-afvoeren’. Geprobeerd wordt eerst het gebiedseigen water vast te houden in de bodem. Als dat niet toereikend is, wordt gezocht naar locaties om water te bergen. Wanneer ook deze pogingen niet tot het gewenste effect leiden, wordt afvoeren als optie overwogen. Aandachtspunten bij het toekennen van bestemmingen zijn het zoveel als mogelijk voorkomen van verzilting, verdroging, watertekorten en wateroverlast.
- **Inrichting voor waterkwaliteit**
Hierbij staat de trits: ‘schoonhouden-scheiden-zuiveren’ centraal. Eerst wordt een brongerichte aanpak toegepast, zonder te vervuilen. Als dat niet toereikend is, wordt ervoor gezorgd dat de verontreinigende stoffen zich niet kunnen verspreiden. Als dat niet volledig te voorkomen is, worden de verontreinigingen gezuiverd. De nadruk bij de voorkeursvolg-orde ligt dus op het zoveel als mogelijk vasthouden van schoon water. Aandachtspunten zijn grondwaterbeschermingsgebieden en zwemwaterlocaties.
- **Voorkomen van afwenteling**
Bij de toepassing van de watertoets wordt niet alleen naar het plangebied zelf gekeken. Ook de benedenstroomse gebieden vragen aandacht.

Het is niet de bedoeling dat lokale ruimtelijke ingrepen leiden tot negatieve effecten elders. Als deze afwenteling niet te voorkomen is, moeten maatregelen leiden tot compensatie (liefst binnen het plangebied) en mitigatie (beperking van de effecten). Desgewenst moet het plangebied vergroot worden om de benodigde ruimtelijke maatregelen mee te nemen in het bestemmingsplan.

- **Op tijd**

De watertoets kent naast deze inhoudelijke criteria ook een procesmatig criterium; namelijk het zeer vroegtijdig betrekken van de waterbeheerders bij het planproces. Dit is vooral van belang bij locatiekeuzen, in bijvoorbeeld structuurvisies. Een optimale locatiekeuze vanuit de waterhuishouding voorkomt een vergaande en dus dure compensatie van nadelige effecten.

Watertoets

Met het overleg ex artikel 3.1.1. Bro wordt onderhavig bestemmingsplan ter beoordeling in het kader van de watertoets bij Wetterskip Fryslân ingediend. Wetterskip Fryslân heeft verzocht om aandacht te besteden aan de volgende aspecten.

ONDERZOEK

- **Primaire keringen en reserveringszone**

De verwachte zeespiegelstijgingen hebben gevolgen voor de waterpeilen in de Waddenzee. Daarom worden er nu en ook in de toekomst dijkverbeteringen uitgevoerd. Voor die verbeteringen is langs de primaire keringen, zowel binnendijks als buitendijks, ruimte gereserveerd in de vorm van de reserveringszone. De reserveringszone is een zone die door de provincie is vastgelegd in het streekplan, het Waterhuishoudingsplan en in de verordening Romte. De provincie verzoekt zowel het Wetterskip als de gemeenten om de reserveringszone zowel binnen als buitendijks in respectievelijk hun legger en hun bestemmingsplan op te nemen. Bij een daadwerkelijk dijkverbeteringsplan wordt per locatie en per situatie bepaald of er binnen- of buitendijks verbeterd zal worden. De reserveringszone is een ruimtelijke zone waarvoor de provincie bouwbeleid heeft opgesteld, waarbij er een verschil is gemaakt tussen binnen en buiten aaneengesloten bebouwd gebied.

- **Beschermingszone**

De beschermingszone is de zone direct naast het dijklichaam die nodig is om de stabiliteit van de dijk te kunnen garanderen. Deze zone is in de huidige legger vastgesteld op 30 meter breed vanaf de buitenteenlijn in het geval van de Waddenzeedijk en ligt direct aan de kernzone van de dijk. In deze zones is de keur van Wetterskip Fryslân van toepassing.

Juridische toelichting

5

5.1

Inleiding

Bij het opstellen van dit bestemmingsplan zijn de Wet ruimtelijke ordening (Wro), het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) (in werking getreden per 1 juli 2008) en de Standaard Vergelijkbare BestemmingsPlannen 2008 (SVBP2008) (in werking getreden op 1 januari 2010) toegepast. Dit houdt onder andere in dat in de Wet ruimtelijke ordening de strafbepaling en de algemene gebruiksbe-
paling zijn neergelegd, zodat deze niet meer hoeven te worden opgenomen in de planregels.

WET RUIMTELIJKE
ORDENING

De SVBP2008 bevat een aantal voorschriften die moeten worden opgevolgd. Voor de planregels betekent dit onder meer dat niet meer wordt gesproken van voorschriften maar van regels. Tevens zijn er een aantal dwingend voorgeschreven begripsbepalingen, die worden neergelegd in het artikel aangaande begrip-
pen. Ook schrijft de SVBP2008 voor op welke wijze er invulling moet worden gegeven aan de wijze van meten.

In het Besluit ruimtelijke ordening is een formulering opgenomen ten aanzien van de anti-dubbelregel en het overgangsrecht. Deze teksten zijn neerge-
legd in de planregels. De nieuwe regelingen hebben als gevolg dat het be-
stemmingsplan wat betreft de vorm en de inhoud enigszins kan afwijken van de tot nu toe gebruikelijke wijze van opstellen.

Op 1 oktober 2010 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) met het bijbehorende Besluit omgevingsrecht (Bor) in werking getreden. De invoer-
ing van de Wabo en het Bor heeft grote gevolgen voor het ruimtelijk omge-
vingsrecht zoals dat nu geldt op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Met de inwerkingtreding van de Wabo is de Wro deels vervallen en opgegaan in de Wabo.

WET ALGEMENE BEPALINGEN
OMGEVINGSRECHT

In de Wabo en het Bor is de omgevingsvergunning geïntroduceerd en geregeld. In de omgevingsvergunning zijn de verschillende toestemmingen voor locatie-
gebonden activiteiten geïntegreerd, waarbij sprake is van een samenloop met andere locatiegebonden activiteiten die gevolgen hebben voor de fysieke leef-
omgeving. Ook de ontheffingen die in een bestemmingsplan zijn geregeld, zijn na 1 oktober 2010 vervangen door de omgevingsvergunning. Dit geldt ook voor de aanlegvergunning. Het algemene gebruiksverbod dat is opgenomen in arti-
kel 7.10 Wro is komen te vervallen en is vervangen door het algemene ge-

bruiksverbod dat is opgenomen in artikel 2.1 Wabo. Voor een gebruik in strijd met een bestemmingsplan is een omgevingsvergunning vereist.

Door de komst van de Wabo en het Bro is een aantal begrippen uit de Wro vervallen (onder andere ontheffing en aanlegvergunning); deze begrippen worden ook in de RO-standaard SVBP2008 gebruikt. In september 2010 zijn er werkafspraken met betrekking tot de SVBP2008 gepubliceerd. Het voorliggende plan is aangepast aan de werkafpraak september 2010 SVBP2008. Zo wordt er niet meer gesproken over ontheffingen, maar over afwijkingen. De in het overgangsrecht genoemde bouwvergunning is vervangen door een omgevingsvergunning voor het bouwen.

5.2

Bestemmingsplanprocedure

In de Wro en het Bro zijn wettelijke regels voor de bestemmingsplanprocedure vastgelegd. Hierin zijn de volgende fasen onderscheiden:

Vorbereidingsfase

De gemeente voert ten behoeve van de voorbereiding van een bestemmingsplan onderzoek uit naar de bestaande situatie en de mogelijke (ruimtelijke) ontwikkelingen in de gemeente. De gemeente stelt voor het overleg op grond van artikel 3.1.1 van het Bro haar voornemen (vaak in de vorm van een voorontwerpbestemmingsplan) beschikbaar aan de besturen en diensten van hogere overheden. Ook biedt de gemeente eventueel de mogelijkheid om een reactie te geven op het voorontwerpbestemmingsplan via inspraak. De gemeente geeft een reactie op de overleg- en inspraakreacties. De uitkomsten hiervan worden vermeld in de toelichting bij het ontwerpbestemmingsplan en voor zover noodzakelijk verwerkt in regels en verbeelding.

Terinzageleggingsfase

Na de aankondiging in de Staatscourant, in ten minste één plaatselijk dag-, nieuws- of huis-aan-huisblad en op de internetpagina van de gemeente wordt het ontwerpbestemmingsplan voor een periode van 6 weken ter inzage gelegd. In deze periode kan door iedereen een zienswijze op het ontwerpbestemmingsplan worden ingediend.

Vaststellingsfase

Na de periode van terinzagelegging stelt de gemeenteraad het ontwerpbestemmingsplan, mogelijk met wijzigingen, binnen een periode van ten hoogste 12 weken vast.

Beroepsfase

Na de vaststelling van het bestemmingsplan maakt de gemeenteraad het vaststellingsbesluit bekend en legt het vastgestelde bestemmingsplan ter inzage. Indien Gedeputeerde Staten of de VROM inspectie een zienswijze hebben inge-

diend die door de gemeenteraad niet volledig is overgenomen of indien de gemeenteraad het bestemmingsplan gewijzigd heeft vastgesteld, geschiedt bekendmaking en terinzagelegging uiterlijk 6 weken na vaststelling. Uiterlijk 6 weken na bekendmaking van het vaststellingsbesluit kan er beroep worden ingesteld bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Indien het bestemmingsplan ongewijzigd is vastgesteld en er gehoor is gegeven aan zienswijzen van Gedeputeerde Staten en/of de VROM inspectie wordt het vaststellingsbesluit door de gemeenteraad uiterlijk 2 weken na vaststelling bekend gemaakt. Tevens wordt uiterlijk 2 weken na vaststelling het bestemmingsplan ter inzage gelegd.

5.3

Juridische vormgeving

Op grond van artikel 3.1.3 Bro en artikel 3.1.6 Bro moet een bestemmingsplan worden vervat in:

1. een beschrijving van de bestemmingen, waarbij per bestemming het doel of de doeleinden worden aangegeven;
2. bestemmingen die bij of krachtens wet kunnen worden voorgeschreven;
3. regels die bij of krachtens wet kunnen worden voorgeschreven;
4. voor zover nodig uitwerkings-, wijzigings- en afwijkingen bij een omgevingsvergunning.

Daarnaast dient een dergelijk plan vergezeld te gaan van een toelichting, waarin de aan het plan ten grondslag liggende gedachten, de uitkomsten van het onderzoek, de uitkomsten van het overleg en de rapportering van de inspraak zijn vermeld.

Het bestemmingsplan is zodanig vorm gegeven dat er sprake is van een digitaal uitwisselbaar plan, dat wil zeggen dat:

- aan alle verschillende kaartobjecten IMRO2008-coderingen zijn toegekend;
- de digitale kaart is vertaald naar de standaardtechniek van uitwisseling GML;
- de toelichting en regels in digitale vorm aan de kaart zijn gekoppeld.

Gebruik van de IMRO2008-coderingen zorgt er voor dat de bestemmingen in de kaart eenduidig worden geclassificeerd en dat, met behulp van een conversieprogramma, de kaart met regels ook door de ontvanger kan worden gelezen.

De koppeling van de kaart, toelichting en regels (het bestemmingsplan) wordt de verbeelding genoemd. De verbeelding is vervat in een GML. De digitale verplichting, het bestemmingsplan vervat in een GML, is ingegaan op 1 januari 2010. Vanaf dat moment heeft het digitale plan voorrang op het analoge plan.

INHOUD
BESTEMMINGSPLAN

DIGITAAL UITWISSELBAAR

VORMGEVING
VERBEELDING

Bij de vormgeving van de kaart is aangesloten bij het standaardrenvooi zoals dat is opgenomen in de SVBP2008. Het kleurgebruik in de verbeelding is gelijk aan de analoge kaart en gebaseerd op de SVBP2008.

VORMGEVING REGELS

Bij de vormgeving van de regels is aangesloten bij de systematiek die is voorgeschreven door de SVBP2008. Dit heeft tot gevolg dat er meer uniformiteit in bestemmingsplannen ontstaat.

De wijze waarop de regeling is vormgegeven wordt in grote lijnen bepaald door de Wro en het Bro. Dit betekent dat het bestemmingsplan bestaat uit een analog bestemmingsplan, bestaande uit een kaart, regels en toelichting en ook een digitaal bestemmingsplan, de verbeelding, bestaande uit een kaart, regels en toelichting. Het bestemmingsplan is digitaal raadpleegbaar.

5.4

Toelichting op de bestemmingen

In deze paragraaf is een korte toelichting op de juridische regels behorende bij het plan gegeven. Voor de diverse bestemmingen is aangegeven welke doeleinden worden nagestreefd. Bovendien is aangegeven op welke gronden de onderscheiden bestemmingen van toepassing zijn.

Hoofdstuk 1: Inleidende regels

Begrippen

In dit artikel worden waar nodig in de regels gebruikte begrippen verklaard. Dit is alleen het geval wanneer begrippen niet op voorhand voor een eenduidige uitleg, conform normaal spraakgebruik, vatbaar zijn. Een deel van deze begrippen is voorgeschreven in de SVBP 2008.

Wijze van meten

De wijze waarop maten, afstanden en dergelijke gemeten moeten worden, is voor een belangrijk deel voorgeschreven in de SVBP 2008. Deze regels zijn overgenomen in artikel 2 van dit bestemmingsplan.

Hoofdstuk 2: Bestemmingsregels

Aanduiding beschermd stadsgezicht

In verschillende hierna nog toe te lichten bestemmingen is de aanduiding “beschermd stadsgezicht” van toepassing. Deze aanduiding is mede gericht op het behoud en herstel van de cultuurhistorische en ruimtelijke waarden van het beschermd stadsgezicht, zoals weergegeven in de toelichting van het aanwijzingsbesluit van Harlingen als beschermd stadsgezicht. Dit aanwijzingsbesluit is opgenomen als bijlage bij de regels van voorliggend bestemmingsplan.

Ter plaatse van de gronden die zijn aangeduid als “beschermd stadsgezicht” geldt voor alle betrokken bestemmingen tevens een regeling ten behoeve van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk

zijnde, of van werkzaamheden. Het gaat hierbij in ieder geval om het kappen van bomen ter plaatse van de aanduiding “beschermd stadsgezicht”. Daarnaast gaat het daarbij in beginsel om het aanbrengen van reclame-uitingen en verlichtingsornamenten op gevels en het verwijderen van stoepen en stoeppalen. Het uitvoeren van voorgenoemde werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden is zonder of in afwijking van omgevingsvergunning van het bevoegd gezag nadrukkelijk verboden, tenzij het normaal onderhoud betreft of een activiteit betreft die reeds in uitvoering is op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan.

Bedrijf

De voor ‘Bedrijf’ aangewezen gronden zijn bestemd voor bedrijven in de categorieën 1 en 2 van de als bijlage bij deze regels opgenomen Staat van Bedrijven. De bestaande bedrijven die in een zwaardere categorie vallen, zijn als zodanig op de kaart aangeduid. Een afwijking bij een omgevingsvergunning is opgenomen voor de eventuele vestiging van bedrijven die niet zijn genoemd in de Staat van Bedrijven, maar die naar hun aard en naar hun effecten op het woon- en leefklimaat gelijk te stellen zijn met de wel genoemde bedrijven. Productiegebonden detailhandel is in de bedrijfsbestemming toegestaan, mits deze ondergeschikt is aan de productiefunctie. Autostallingsbedrijven in het plangebied zijn middels de aanduiding “specifieke vorm van bedrijf - autostalling” aangegeven en worden enkel ter plaatse van deze aanduiding toegestaan. Ditzelfde geldt voor bedrijven voor opslag van goederen ter plaatse van de aanduiding “opslag”.

Voor zover aanwezig is ook de bedrijfswoning in de bedrijfsbestemming begrepen. De gebouwen dienen binnen de in het plan aangegeven bouwvlakken te worden gerealiseerd en het bebouwingspercentage mag niet meer dan 80% bedragen. Deze regeling geldt overigens ook voor de meeste andere bestemmingen. De bestemming kan worden gewijzigd in de bestemming ‘Wonen’.

Bijgebouwen ten dienste van een bedrijfswoning kunnen net als bedrijfsgebouwen binnen het bouwvlak worden opgericht. Daar het onderscheid tussen bedrijfsgebouwen en bijgebouwen - voor zover gebouwd binnen het bouwvlak - ruimtelijk minder relevant is, zijn hier geen aparte regels voor opgenomen.

Centrum 1, 2 en 3

Het centrum van de stad is bestemd als ‘Centrum’. Deze bestemming betreft globaal genomen het gebied langs de Noorderhaven en Grote Ossenmarkt/Schritsen/Heiligeweg en de bebouwing tussen genoemde wegen in. Er is een onderscheid in een drietal verschillende centrumbestemmingen gemaakt, onder meer vanwege het gemeentelijk horecabeleid.

Voor de bestemming ‘Centrum 1’ geldt dat zonder plaatsbepaling in dit gebied behalve wonen ook winkels en bedrijven, die zijn genoemd in categorie 1 en 2 van de bij dit plan behorende Staat van Bedrijven, mogelijk zijn. In deze bestemming zijn hier dan ook geen aanduidingen voor opgenomen, waardoor de

genoemde functies onderling uitwisselbaar zijn. Voor dienstverlenende bedrijven geldt dat deze uitsluitend mogelijk zijn ter plaatse van de aanduiding “dienstverlening”. In de bestemming ‘Centrum 1’ zijn horecabedrijven categorie 1, 2 en 3 toegestaan ter plaatse van de aanduiding “kerngebied horeca”. Ter plaatse van deze aanduiding kunnen horecabedrijven categorie 4 onder voorwaarden middels afwijking van het bestemmingsplan door omgevingsvergunning worden toegelaten. Voorts zijn buiten dit kerngebied de vijf verschillende horecacategorieën op grond van het gemeentelijk horecabeleid nader op hun plaats aangeduid. Hiervan kan met omgevingsvergunning worden afgeweken en worden toegestaan dat de gronden worden gebruikt voor horecabedrijven categorie 1, 2, 3 en 4.

De bestemming ‘Centrum 2’ is bedoeld voor wonen. Deze bestemming is tevens bedoeld voor bedrijven, die zijn genoemd in de bij de regels opgenomen Staat van Bedrijven onder de categorieën 1 en 2, ter plaatse van de aanduiding “bedrijf”. Detailhandelsbedrijven en dienstverlenende bedrijven zijn uitsluitend toegestaan ter plaatse van respectievelijk de aanduiding “detailhandel” en “dienstverlening”. In het gebied zijn de bestaande horecabedrijven van categorie 2, 4 en 5 op hun exacte plaats aangeduid. In de specifieke gebruiksregels is vastgelegd dat strijdig gebruik met de bestemming onder meer het gebruik van gronden en bouwwerken voor andere categorieën horecabedrijven dan ter plaatse is aangegeven, betreft. Hiervan kan eveneens met omgevingsvergunning worden afgeweken en worden toegestaan dat de gronden worden gebruikt voor horecabedrijven categorie 1, 2, 3 en 4.

De bestemming ‘Centrum 3’ is in hoofdlijnen gelijk aan de bestemming ‘Centrum 2’, met dien verstande dat niet kan worden afgeweken van de in het plan aangegeven horecabedrijven van categorie 2, 3, 4 en 5.

Voor alle centrumbestemmingen geldt dat de bestaande bebouwingsstructuur het uitgangspunt is. Middels een afwijkingsmogelijkheid bij een omgevingsvergunning kunnen in alle drie de centrumbestemmingen andere, niet genoemde, maar naar de aard daarmee gelijk te stellen bedrijven mogelijk worden gemaakt. Ook de woonfunctie mag met een afwijkingsmogelijkheid bij een omgevingsvergunning worden toegevoegd. De functies zijn binnen deze bestemming onderling uitwisselbaar.

Detailhandel

Verspreid in het plangebied komt detailhandel voor. Voor zover detailhandelsfuncties niet in het centrum voorkomen, waar de specifieke Centrumbestemming voor geldt, zijn de afzonderlijke detailhandelsfuncties als zodanig bestemd (Brouwerstraat, Franekereind, Grote Kerkstraat, Grote Ossenmarkt, Hoogstraat en Zuiderhaven). In de bestemmingen zijn bedrijfswoningen toegestaan voor zover bestaand. De bestemming kan worden gewijzigd in de bestemming ‘Wonen’.

Dienstverlening

In het plangebied bevindt zich, buiten het directe centrumgebied waar de aanduiding “dienstverlening” in de centrumbestemming wordt gehanteerd, een aantal dienstverlenende functies (Brouwerstraat, Franekereind, Hofstraat, Droogstraat, Rozengracht, Zoutsloot en Zuiderhaven). Deze dienstverlenende functies zijn als zodanig bestemd. In de bestemming zijn dienstverlenende bedrijven, kantoren en ook bedrijfswoningen, voor zover bestaand, mogelijk. De bestemming kan worden gewijzigd in de bestemming ‘Wonen’.

Groen

Belangrijke, voor het plangebied structuurbepalende, openbare groenvoorzieningen zijn als zodanig bestemd. Voor deze benadering is onder andere gekozen, omdat het van belang wordt geacht de groenstructuur die er is in stand te houden en te versterken. Het gaat hierbij om de groenstructuur langs de Noord Oostersingel die het bolwerk accentueert, het groen rondom de Grote Kerk en langs de Oude Ringmuur. In de bestemming kunnen paden, openbare nutsvoorzieningen, sport- en spelvoorzieningen en verblijfsvoorzieningen gesitueerd zijn. Ook waterlopen en waterpartijen zijn in deze bestemming begrepen.

Horeca

Buiten het centrumgebied komen tevens horecabedrijven in het plangebied voor. Deze horeca is als zodanig bestemd met eveneens een nadere aanduiding voor de categorie waartoe het horecabedrijf behoort.

Maatschappelijk

De bestemming ‘Maatschappelijk’ heeft betrekking op alle religieuze, medische, sociale, culturele en onderwijsinstellingen in het plangebied. De bestemmingsregeling sluit aan bij de huidige situatie, maar maakt de verschillende functies onderling uitwisselbaar.

Nutsvoorziening

In het plangebied komt een enkele openbare nutsvoorziening voor die zodanig van omvang is dat een afzonderlijke bestemming gerechtvaardigd is. Waar dit het geval is, is gekozen voor deze bestemming.

Recreatie - Jachthaven

Deze bestemming is in het plangebied opgenomen om de jachthaven in het noordoostelijke deel van het plangebied ten behoeve van de Harlinger Watersportvereniging van een passende bestemming te voorzien. Schiphuizen zijn uitsluitend toegestaan ter plaatse van de aanduiding “schiphuis”. De bij de jachthaven behorende erven en terreinen, wegen en paden, groenvoorzieningen, openbare nutsvoorzieningen en voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding, verkeers- en verblijfsvoorzieningen en waterpartijen en waterlopen zijn tevens bij de bestemming inbegrepen.

Recreatie - Veerhavengebied

De bestemming 'Recreatie - Veerhavengebied' is toegekend aan het gehele Veerhavengebied. De bestemming is bedoeld voor het veerhaventerrein, met de daarbij behorende sluisen, sluisbruggen, aanlandingsbruggen, remmingswerken, dukdalven, meerpalen en overkappingen, steigers en andere constructies ten behoeve van de haven, en het havenbeheer. Detailhandelsbedrijven, kantoren en dienstverlenende bedrijven (waaronder sanitaire voorzieningen) zijn nader op hun plaats aangeduid. Dit geldt tevens voor de voorkomende horecabedrijven categorie 1 en 2 in het gebied, een containergebouw en een pinautomaat.

Alleen binnen een bouwvlak mag een gebouw worden gebouwd. Daarbij dient de goot- en bouwhoogte niet meer te bedragen dan de ter plaatse van de aanduiding "minimale-maximale goot- en bouwhoogte (m)" aangegeven hoogten. Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, geldt ter plaatse van de aanduiding "haven" een maximale bouwhoogte van 20 m. Voor het overige geldt 15 m (met omgevingsvergunning tot 25 m), met dien verstande dat voor aanlandingsbruggen (20 m) en steigers overkappingen (5 m) afwijkende maximale bouwhoogten zijn opgenomen.

Tuin

De voor 'Tuin' aangewezen gronden zijn bestemd voor tuinen, erven en terreinen bij het Wooncentrum Sint Hubertus aan de Zuiderhaven en de door de omringende bebouwing geheel afgescheiden tuinen in het centrum in het gebied tussen Lanen/Grote Kerkstraat en Voorstraat en het gebied tussen Voorstraat en Rommelhaven. Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd. Erf- en terreinafscheidingen van ten hoogste 2 m mogen worden geplaatst. De bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 5 m bedragen.

Verkeer

Er wordt in het plangebied onderscheid gemaakt tussen belangrijke verkeersroutes door en langs het plangebied en de woonstraten met bijbehorende voorzieningen. De bestemming 'Verkeer' is toegekend aan doorgaande wegen die een belangrijke rol spelen in de ontsluiting van het plangebied en de afwikkeling van het verkeer. In het plangebied zijn dit de Prinsenstraat en de Oude Ringmuur. De inrichting van deze wegen dient te zijn gericht op een goede afwikkeling van het verkeer alsmede op een veilig verloop hiervan. Bruggen zijn in deze bestemming uitsluitend ter plaatse van de aanduiding "brug" toegestaan.

Verkeer - Verblijfsgebied

De bestemming 'Verkeer - Verblijfsgebied' geldt voor wegen met een meer beperkte verkeersfunctie. Dit betreft veelal woonstraten waar in de bestemming eveneens parkeervoorzieningen en ondergeschikte groenvoorzieningen zijn toegestaan. Met uitzondering van de wegen die reeds zijn bestemd als

‘Verkeer’ kennen alle overige wegen in het plangebied de bestemming ‘Verkeer - Verblijfsgebied’. Bruggen hebben de aanduiding “brug”.

De aanwezige geeltjes zijn als karakteristiek bestratingsmateriaal beschermd binnen het beschermd stadsgezicht. Er kunnen eisen worden gesteld in die zin dat bij herstrating het bestaande materiaal (gebakken materiaal, geeltjes) op dezelfde plek hergebruikt wordt. Ook kan worden geëist dat bij de aanleg van nieuwe bestrating zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van gebakken materiaal of geeltjes. Een ter zake kundige adviseur of adviescommissie zal hierbij om advies worden gevraagd.

Water

In het plangebied bevinden zich diverse grachten en andere wateren. Voor zover dit van belang is voor de beleving en het gebruik is water als zodanig bestemd met de daarbij behorende oeverstroken en kaden. Binnen de bestemming is de aanleg van bruggen ter plaatse van de aanduiding “brug” en andere kunstwerken ten behoeve van het beheer, verkeer en gebruik van het water toegestaan. Ter plaatse van de aanduiding “haven” gaat het daarbij om aanlegvoorzieningen en jachthavens en ter plaatse van de aanduiding “sluis” om een sluis. Alleen ter plaatse van de aanduiding “specifieke vorm van water - sanitaire voorziening” mag een gebouw worden gebouwd (de bestaande sanitaire voorziening), voor het overige mogen op of in de gronden bestemd voor water geen gebouwen worden gebouwd.

Wonen

In de randen om het centrum van de Harlinger binnenstad is de bestemming ‘Wonen’ gericht op woningen, al dan niet in combinatie met ruimten voor een aan-huis-verbonden beroep. De bouwvlakken geven aan waar de woningen, oftewel de hoofdgebouwen, gesitueerd mogen worden. Dit is conform de huidige situatie gebeurd. Ter plaatse van de aanduiding “onderdoorgang” mogen geen gebouwen worden gebouwd. Het bebouwingspercentage per bouwperceel mag niet meer dan 80% bedragen. Op de verbeelding is de maximale goot- en bouwhoogte van de woningen weergegeven. Ter plaatse van de aanduiding “gevellijn” dienen hoofdgebouwen met de naar de weg gekeerde gevel(s) in de naar de weg gekeerde bouwgrens te worden gebouwd.

Naast hoofdgebouwen is ook de bouw van bijgebouwen toegestaan en dienen deze, indien gesitueerd binnen een bouwvlak, te voldoen aan de regels voor hoofdgebouwen. Buiten een bouwvlak mogen bijgebouwen een oppervlakte niet groter dan 45 m² bedragen, dan wel de bestaande oppervlakte indien deze reeds meer is. De goot- en bouwhoogte van een bijgebouw buiten een bouwvlak is gesteld op respectievelijk 3,5 m en 5 m.

Garageboxen zijn uitsluitend toegestaan ter plaatse van de aanduiding “specifieke vorm van wonen - garageboxen”. De maximale goot- en bouwhoogte hiervan is op de verbeelding weergegeven.

Waarde - Archeologie 1 en 2

Ter bescherming van (mogelijke) archeologische waarden is de bestemming 'Waarde - Archeologie' van toepassing. Het archeologische waardevolle deel van het plangebied (aangegeven op FAMKE voor de periode ijzertijd-middeleeuwen met de kwalificatie 'streven naar behoud') is onder de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 1' gebracht. Voor bouwwerken en werkzaamheden groter dan 50 m² dient vooraf een omgevingsvergunning te worden verkregen.

De gebieden met een hoge archeologische verwachtingswaarde (aangegeven op FAMKE voor de periode ijzertijd-middeleeuwen met de kwalificatie 'karterend onderzoek 1') zijn onder de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 2' gebracht. Voor bouwwerken en werkzaamheden groter dan 500 m² dient vooraf eveneens een omgevingsvergunning te worden verkregen.

Ter bescherming van de archeologische waarden is voor beide dubbelbestemming tevens een omgevingsvergunning opgenomen voor diverse werkzaamheden op en in de bodem.

Voorwaarde voor het in bovenstaande gevallen verlenen van de genoemde omgevingsvergunningen is dat middels onderzoek wordt aangetoond dat geen archeologische waarden zijn aangetroffen of dat deze archeologische waarden niet onevenredig worden geschaad. Mochten er wel archeologische waarden worden aangetroffen dan kan alleen onder voorwaarden een omgevingsvergunning worden verleend.

Waterstaat - Waterkering

De Oude Ringmuur betreft een waterkering en is als zodanig vastgelegd in de dubbelbestemming 'Waterstaat - Waterkering'. Aangezien diverse functies gebruik maken van deze waterkering (bestemmingen 'Groen', 'Recreatie - Veerhavengebied' en 'Verkeer') is gekozen voor een dubbelbestemming bovenop de geldende enkelbestemmingen. Het graven en aanbrengen dan wel verwijderen van verhardingen binnen deze gronden is gebonden aan een omgevingsvergunning voor bepaalde grondwerkzaamheden.

Hoofdstuk 3: Algemene regels

Anti-dubbeltelregel

De anti-dubbeltelregel ziet er op toe dat grond die reeds eerder bij een verleende omgevingsvergunning voor het bouwen is meegenomen, niet nog eens bij de verlening van een nieuwe omgevingsvergunning voor het bouwen mag worden meegenomen. De anti-dubbeltelregel heeft uitsluitend betrekking op situaties die plaatsvinden ten tijde van het geldende bestemmingsplan.

Algemene gebruiksregels

In de algemene gebruiksregels is vastgelegd welk gebruik in ieder geval strijdig is met de in de regels gegeven bestemmingsomschrijvingen.

Algemene afwijkingsregels

De algemene afwijkingsregels bieden enige flexibiliteit als het gaat om het afwijken van in het plan opgenomen maten en bieden ruimte om bepaalde voor-

zienen te kunnen realiseren, zoals antennemasten en kleinschalige al dan niet openbare voorzieningen.

Hoofdstuk 4: Overgangs- en slotregels

Overgangsrecht en slotregels

De in het Bro voorgeschreven formulering van het overgangsrecht is opgenomen in deze regels.

Uitvoerbaarheid

6

6.1

Economische uitvoerbaarheid

In het kader van de Grondexploitatiewet dient een exploitatieplan te worden opgesteld indien er sprake is van een bouwplan als bedoeld in artikel 6.2.1 Bro. Dit is anders indien de kosten bij de vaststelling van het bestemmingsplan anderszins zijn verzekerd. Dan vervalt deze verplichting. De gemeenteraad moet wel expliciet besluiten dat een exploitatieplan niet wordt vastgesteld omdat de uitvoerbaarheid anderszins verzekerd is.

WET- EN REGELGEVING

Het onderhavige bestemmingsplan is een actualiserend en conserverend plan. Dit houdt in dat er geen grootschalige nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het plangebied mogelijk worden gemaakt. Kleinschalige ontwikkelingen in het plangebied kunnen hoofdzakelijk plaatsvinden door middel van het bij omgevingsvergunning afwijken van de bouw- of gebruiksregels of het toepassen van een wijzigingsbevoegdheid. Het betreft in alle gevallen particulier initiatief waaraan in beginsel geen kosten voor de gemeente zijn verbonden, afgezien van kosten van het ambtelijk apparaat voor de begeleiding en toetsing van aanvragen. Deze kosten worden door middel van leges gedekt.

ONDERZOEK

Na vaststelling van het bestemmingsplan zijn planschadekosten de enige kosten die verder nog uit dit bestemmingsplan kunnen voortkomen. Planschadekosten zijn op voorhand niet uit te sluiten. De gemeente zal daarom bij iedere aanvraag bezien of er planschade kan ontstaan. Indien dit het geval kan zijn, zal met de belanghebbende aanvrager een overeenkomst worden gesloten, zoals bedoeld in artikel 6.4a van de Wro. Daarmee kan worden voorkomen dat de gemeenschap de planschadekosten moet betalen die gemaakt worden in het belang van de aanvrager.

Gezien het bovenstaande is een exploitatieplan voor dit bestemmingsplan niet nodig. Mochten zich in de toekomst toch ontwikkelingen voordoen waarbij de gemeente kosten moet maken, dan zullen die uitsluitend onder de wijzigingsbevoegdheden vallen. Er zal dan eerst worden bezien of er een kostenverhaalovereenkomst kan worden gesloten. In het uiterste geval kan worden overwogen om bij wijzigingsbevoegdheden een exploitatieplan vast te stellen. Dat is geen uitgangspunt en gezien de ontwikkelingsmogelijkheden ook niet de verwachting.

Voorgaande betekent dat de uitvoerbaarheid van het voorliggende bestemmingsplan niet door onvoldoende economische uitvoerbaarheid wordt belemmerd.

CONCLUSIE

6.2

Maatschappelijke uitvoerbaarheid

BEGINSPRAAK

Vooruitlopend op de reguliere inspraakprocedure heeft de gemeente bewoners, bedrijven en andere belanghebbenden in de gelegenheid gesteld om de conceptverbeelding van onderhavig bestemmingsplan Binnenstad en veerhavengebied te bekijken.

Middels dergelijke beginspraak bestond de mogelijkheid om te bezien of de panden in het plangebied de juiste bestemming hebben gekregen. Hierdoor is geprobeerd om zo veel als mogelijk te voorkomen dat tijdens de formele bestemmingsplanprocedure nog discussie ontstaat over de juiste bestemming van de panden.

De beginspraak op het bestemmingsplan heeft plaatsgevonden op 7 juli 2011 van 15:00 uur tot 19:30 uur in het gebouw de Groenlandsvaarder aan de Voorstraat 35 te Harlingen. De aankondiging hiervan is gepubliceerd in de Harlinger Courant van 5 juli 2011. Deze beginspraak heeft enkele mondelinge reacties opgeleverd die bij het opstellen van dit bestemmingsplan zijn betrokken.

Het voorontwerpbestemmingsplan Binnenstad en veerhavengebied heeft van 14 juni 2012 t/m 24 juli 2012 ter inzage gelegen. Op 18 juni 2012 is er een inloopmiddag georganiseerd. Op deze middag zijn er geen bezoekers geweest. Er zijn drie overlegreacties ontvangen. Er is één schriftelijke inspraakreactie ontvangen.

6.2.1

Overleg

Overlegreactie Provincie Fryslân

De provinciale belangen zijn in het plan adequaat verwerkt. Voor het overige zijn er geen opmerkingen.

Reactie

De reactie van de provincie wordt voor kennisgeving aangenomen.

Overlegreactie Brandweer Fryslân

De brandweer ziet geen noodzaak om bij dit voorontwerpbestemmingsplan opmerkingen te plaatsen.

Reactie

De reactie van de brandweer wordt voor kennisgeving aangenomen.

Overlegreactie Wetterskip Fryslân

Het Wetterskip geeft aan dat de reserveringszone bij de Primaire Waterkering met een dubbelbestemming in het bestemmingsplan wordt opgenomen. Verder wordt een tekstsuggestie gedaan welke in de toelichting kan worden opgenomen. Tot slot moet in een bestemmingsplan de gronden, waarin een hoofdwatertgang is gelegen, de functie water niet uitsluiten. Het Wetterskip constateert dat de hoofdwatertgangen de bestemming 'Water' hebben gekregen.

Reactie

De reserveringszone is voorzien van beschermende bestemmingen en aanduidingen ('Waterstaat - Waterkering' en "vrijwaringszone-dijk"). Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de opmerking van het Wetterskip. Over de exacte begrenzing van de bestemming en aanduiding vindt overleg plaats met het Wetterskip. De genoemde tekstsuggestie zal in de toelichting worden opgenomen. De reactie over de hoofdwatertgang wordt voor kennisgeving aangenomen.

6.2.2

Inspraak

Er is één inspraakreactie ontvangen van de Vereniging Oud Harlingen (verder: Vereniging). Per aangedragen punt wordt kort de inhoud genoemd waarna een reactie wordt gegeven. De vereniging heeft haar bijdrage in drie onderdelen verdeeld.

1. Een aanmerking op de presentatie van het plan

De Vereniging mist een overzicht van de wijzigingen en geeft aan het niet raar te vinden dat er zo weinig reacties zijn gekomen.

Reactie

Sinds enige tijd wordt er een overzicht van wijzigingen gemaakt ten behoeve van de gemeenteraad. Dit betreft echter altijd een overzicht in grote lijnen en er worden niet tot op perceelsniveau wijzigingen benoemd. Dit is ook onmogelijk. Wel worden de belangrijke beleidsmatige wijzigingen, ontwikkelingen en bouwplannen genoemd. Dit overzicht is bijgevoegd.

Dat er niemand heeft gereageerd is niet te relateren aan het ontbreken van een overzicht van de wijzigingen.

Op 7 juli 2011 is er in het kader van de inspraak een inloopmiddag/-avond georganiseerd waarbij belanghebbenden in een vroegtijdig stadium kennis konden nemen van de nieuwe plankaarten. Zodoende kon ervoor gezorgd worden dat het kaartmateriaal met de opgenomen bestemmingen actueel zou zijn. Deze middag/avond zijn een paar belangstellenden langs geweest. Vervolgens is in juni 2012 in het kader van de inspraak het voorontwerpbestemmingsplan analoog en digitaal ter inzage gelegd. Opnieuw is een inloopmiddag/-avond (18 juni 2012) georganiseerd waarbij een ieder het bestemmingsplan kon bekijken en hier een toelichting kon krijgen. Niemand heeft van deze gelegenheid gebruik gemaakt.

Voor het overige is de Vereniging zelf vanaf het begin bij de herziening van dit bestemmingsplan betrokken geweest. Met hen is gekeken naar wat er zou moeten veranderen, zijn de nieuwe plankaarten besproken met een vertegenwoordiging van het bestuur en is in een vroegtijdig stadium (oktober 2011) de tekst van het nieuwe bestemmingsplan naar de Vereniging gezonden met de vraag mee te lezen. In januari 2012 kwam de mededeling dat er op dat moment geen aanleiding was te reageren.

2. Inhoudelijke aandachtspunten

** Algemene opmerking over de hieronder genoemde punten.

Het bestemmingsplan Binnenstad voorziet in een conserverende regeling voor het gehele plangebied. Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen worden in het plangebied niet voorzien. Daarnaast heeft dit bestemmingsplan in hoofdzaak ook tot doel de kenmerkende structuur van het beschermd stadsgezicht te beschermen. In elk artikel wordt dit dan ook nadrukkelijk genoemd. Hiervoor zijn bijvoorbeeld als extra, ten opzichte van andere bestemmingsplannen, alle stegen nadrukkelijk vastgelegd en is er een vergunningplicht voor bepaalde werken of werkzaamheden in het plan opgenomen. Alle vergunningaanvragen en afwijkingen van het bestemmingsplan mogen alleen verleend worden indien er geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de cultuurhistorische en ruimtelijke waarden van het beschermde stadsgezicht. Hoe deze toetsing plaatsvindt is niet verder omschreven in het bestemmingsplan. Om hier meer duidelijkheid over te geven, wordt voorgesteld te onderzoeken hoe hier in het ontwerpbestemmingsplan iets over kan worden opgenomen.

2a. Openbaarheid van stegen

De Vereniging geeft aan dat bijna alle stegen de bestemming 'Verkeer' hebben, terwijl bijna geen van de stegen "verkeer" in de zin van artikel 16 (wegen, voet- en fietspaden) kan bevatten. Men vraagt zich af of de bestemming van stegen is gewijzigd en waar in het bestemmingsplan staat hoe je met stegen moet omgaan.

Reactie

De stegen vormen een belangrijk onderdeel van het bebouwingspatroon van de binnenstad. Dit wordt in het bestemmingsplan ook onderkend. Alle stegen vallen niet onder artikel 16, maar onder artikel 17 'Verkeer - Verblijfsgebied'. Deze bestemming is bedoeld voor woonstraten, verkeers- en verblijfsvoorzieningen. De stegen zijn nog eens apart aangeduid (artikel 17, lid 1, onder f) als een "specifieke vorm van verkeer - steeg". Hierin is ook aangegeven dat het openbaar karakter behouden moet worden. Bovendien mogen er geen overkappingen gerealiseerd worden. Hiermee zijn op ruimtelijke ordeningsniveau de stegen voldoende beschermd.

In een bestemmingsplan kan in principe verder niets worden geregeld over naamgeving, bebording, bestrating etc., zoals de Vereniging suggereert. Wel zijn er zeer beperkt mogelijkheden om binnen een bestemmingsplan welstandseisen op te nemen indien dit aantoonbaar in het belang is van een goede ruimtelijke ordening. Onder het kopje “Welstandsnota 2003” zal hier nog kort op worden ingegaan.

2b. Eigen stoepen handhaven

De Vereniging vraagt zich af of binnen het bestemmingsplan iets geregeld kan worden over het handhaven van eigen stoepen.

Reactie

In alle artikelen is een regel opgenomen dat het verboden is om zonder omgevingsvergunning van het bevoegd gezag (het college) o.a. stoepen en stoepplaten te verwijderen. Dit is een extra bescherming naast het vastleggen van het gebruik en het bouwen.

Het beschermingsniveau van een bestemmingsplan gaat niet verder dan het vastleggen van bestemmingen, bouwvlakken en gevellijnen. Daarmee wordt voorkomen dat panden worden uitgebouwd op plaatsen waar dat niet gewenst is en het gebruik van het betreffende stuk grond vastgelegd.

2c. Geeltjes en bestratingen in historische stadsdelen

In het bestemmingsplan is niets opgenomen ten aanzien van historisch veel gebruikte geeltjes en overige bestrating.

Reactie

Een bestemmingsplan voorziet niet in het regelen van de soort straatverharding.

In de regel is dit aan de orde wanneer een herinrichting plaatsvindt. Omdat de bestemming gericht is op het openbaar gebied, gaan we ervan uit dat de gemeente zelf de uitvoerende partij is en een bij het beschermd stadsgezicht passend materiaal zal gebruiken. Bovendien worden dergelijke herinrichtingsplannen vaak vooraf met de buurt (en ook andere belanghebbenden) besproken, zodat op dat moment nagedacht kan worden over een passende materiaalkeuze. Via het opnemen van een nadere eis in het bestemmingsplan kan gebakken materiaal worden voorgeschreven.

2d. Dakterrassen

De vereniging pleit voor het opnemen van regels over dakterrassen. Deze kunnen stevig afbreuk doen aan een zorgvuldig gerestaureerde straatwand of een prachtig pand.

Reactie

In het bestemmingsplan zijn al vrij veel bouwregels opgenomen waarbij ook o.a. is bepaald dat alle hoofdgebouwen, in ieder geval de eerste 6 meter vanaf de gevellijn, voorzien moeten zijn van een kap, tenzij dit specifiek anders is geregeld. Aan de straatzijde, in de gevellijn, kunnen dus geen dakterrassen komen. In de bouwregels kan wel een aanvulling worden gemaakt die de bouw van dakterrassen verbiedt. Hier kiezen wij niet voor omdat dit te veel beperkend is. De regeling, voor een kap, zoals hiervoor beschreven, geeft al ruim voldoende bescherming van het straatbeeld.

2e. Kleurstellingen vaststellen voor historische stadsdelen

De Vereniging stelt voor in het bestemmingsplan iets te regelen ten aanzien van kleurgebruik. De welstandsnota is hiervoor onvoldoende.

Reactie

In het bestemmingsplan is hierover zeer beperkt iets te regelen. Zo zit bij de nadere eisen een bepaling dat in de kleurstelling aangesloten dient te worden bij het traditionele kleurgebruik. De welstandsnota voorziet hier verder in. Er is dus geen tegenstelling tussen bestemmingsplan en welstandsnota.

Zeer beperkt zijn er mogelijkheden om binnen een bestemmingsplan welstandseisen op te nemen, indien dit aantoonbaar in het belang is van een goede ruimtelijke ordening. Onder het kopje "Welstandsnota 2003" zal hier nog kort op worden ingegaan.

2f. Reclame-uitingen

Diverse vormen van borden en spandoeken dragen niet bij aan de aantrekkelijkheid van de stad, aldus de Vereniging. Reclame-uitingen zijn dan wel vergunningplichtig, maar onvoldoende helder is wat de criteria voor vergunningverlening is. Reclame-uitingen waar geen vergunning voor is zouden alsnog vergunningplichtig moeten zijn.

Reactie

Aanvragen voor een omgevingsvergunning voor een reclame-uiting worden getoetst aan het geldende reclamebeleid. Het reclamebeleid is als bijlage opgenomen in de welstandsnota.

Of vervolgens bestaande uitingen zonder vergunning nu vergunningplichtig moeten worden, is niet iets wat in het kader van een bestemmingsplan geregeld kan worden. Dit is een kwestie van handhaving.

2g. Bruggen

Bruggen zijn kenmerkende elementen in de stad. Deze zouden goed beschermd moeten worden. De Vereniging vindt hiervan niets terug in het voorontwerp.

Reactie

Bruggen zijn omgevingsvergunningplichtige bouwwerken. Veel bruggen zijn een monument en in die zin beschermd. In artikel 16 ('Verkeer') en 17 ('Verkeer - Verblijfsgebied') is verder bepaald dat de bestemming niet in een ingrijpende wijziging van het profiel dan wel van het aantal rijstroken voorziet. Beheer en onderhoud is verder geregeld in de beheersplannen. Dit betreft overigens met name plannen waarin de frequentie en soort onderhoud wordt gepland.

3. Opmerkingen bij diverse artikelen

Allereerst stelt de Vereniging een vraag over de rechtskracht van de toelichting.

Reactie

De toelichting heeft geen enkele rechtskracht. Het woord "toelichting" duidt dit al aan. In de toelichting wordt ingegaan op het bestaande beleid, de diverse omgevingsaspecten en wordt een toelichting gegeven op de diverse regels. Alleen de regels en de plankaart zijn juridisch bindend. Tegenwoordig is het zelfs zo dat de digitale versie van het bestemmingsplan bindend is en niet de analoge versie. Wel kan in de toelichting vermeld zijn hoe bepaalde regels zijn bedoeld. In die zin kan de toelichting wel een rol spelen bij een rechtsgang.

Ad bladzijde 19 van de toelichting, aanvangsregel van de laatste alinea

Hier wordt gesproken over het handhaven dat er geen andere winkelcentra met kleine detailhandel elders in de gemeente ontstaan. De Vereniging ziet noch elders in de tekst noch in de regels hoe de gemeente dit wil realiseren.

Reactie

Het betreft hier een beleidsvoornemen uit de stadsvisie. Waar mogelijk wordt dit in bestemmingsplannen geregeld. Voor voorliggend bestemmingsplan heeft dit alleen consequenties in die zin dat het eenvoudig moet zijn om binnen de bestemming 'Centrum 1' detailhandel toe te staan om zo vestiging van detailhandel te stimuleren.

Ad bladzijde 20, eerste alinea, watersportvoorzieningen

Hier wordt voorbijgegaan aan het belang van de Noorderhaven en de Zuiderhaven voor de economisch belangrijke bruine zeilvaart.

Hoe denkt het college de aantrekkelijkheid van Harlingen als haven te verbeteren? Verder verbaast de Vereniging zich er over dat hier alleen gesproken wordt over de polyestervloot.

Reactie

Het betreft hier een beleidsvoornemen uit de stadsvisie. De Noorderhaven en de Zuiderhaven, deze laatste ligt overigens buiten het plangebied, zijn van belang voor alle toeristische (motor)vaart. Het bestemmingsplan legt het gebruik van de Noorderhaven als haven opnieuw vast, regelt het havenkantoor en drijvende steigers.

Ad Welstandsnota 2003

De huidige welstandsnota geeft de binnenstad onvoldoende bescherming, aldus de Vereniging. Kunnen de passages uit de welstandsnota inzake de binnenstad niet in de regels van het bestemmingsplan worden opgenomen?

Reactie

Voor zover dit binnen de reikwijdte van het bestemmingsplan mogelijk is, is er al het nodige geregeld binnen de bouwregels ten aanzien van maatvoering en kappen. Met het oog op het beschermd stadsgezicht kunnen nadere eisen worden gesteld ten aanzien van gevelindelingen en nokrichtingen. Ook kunnen er nadere eisen worden gesteld ten aanzien van materiaalgebruik, zoals het gebruik van gebakken stenen, gebakken dakpannen en hout. Daarmee is al meer gedaan dan in andere bestemmingsplannen gebruikelijk is.

Verder zijn de mogelijkheden van het bestemmingsplan beperkt omdat deze er alleen maar is, op grond van de Wet ruimtelijke ordening, ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening. In dit kader mogen regels gesteld worden ten aanzien van het gebruik van gronden en de zich daar bevindende bouwwerken. Wel zijn er zeer beperkt mogelijkheden om binnen een bestemmingsplan welstandseisen op te nemen indien dit aantoonbaar in het belang is van een goede ruimtelijke ordening. Wanneer er sprake is van een beschermd stads- of dorpsgezicht volgens de Monumentenwet van 1988 (waarin bescherming van onder andere de "schoonheid" in het bestemmingsplan moet worden gewaarborgd), kan het opnemen van welstandseisen in de planvoorschriften in overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening worden geacht. In de vorm van nadere eisen is hiervan al vrij ruim gebruik gemaakt. Voorgesteld wordt om te onderzoeken of hier in het ontwerpbestemmingsplan, voor zover de wetgeving deze ruimte geeft, nog verder aandacht aan kan worden geschonken.

Ad bladzijde 21, Veerhavengebied

Op deze bladzijde wordt gesproken over de kwaliteit van het verblijfsgebied en indifferente vormgeving, aldus de Vereniging. Ook wordt gesproken over verbouw en nieuwbouw, welke het karakter van de plek moet versterken. De Vereniging vraagt zich af hoe de gemeente hiermee omgaat in relatie tot hogere wetgeving.

Reactie

Ook hier betreft het een stuk tekst uit het eerste deel van de stadsvisie. Het voorliggende bestemmingsplan is een conserverend bestemmingsplan en legt de huidige situatie vast. Er zijn dan ook geen mogelijkheden opgenomen om verdere nieuwbouw toe te staan behoudens een al vergunde uitbreiding van een vis & snacks-gelegenheid en een mogelijk nog te realiseren containergebouw. Verdere toetsing aan hogere wetgeving is in dit geval dan ook niet noodzakelijk.

Ad bladzijde 31, Detailhandel en externe veiligheid

Op het kaartje ontbreken een groot aantal pensions en bed en breakfast-gelegenheden, aldus de Vereniging.

Reactie

Het kaartje betreft een uitsnede uit de risicokaart. In hoeverre een pension of bed en breakfast-gelegenheid op deze kaart wordt opgenomen, is afhankelijk van het aantal logiesplekken. Vanwege de afwezigheid van risicobronnen binnen het plangebied heeft dit verder geen consequenties voor het bestemmingsplan.

Ad bladzijde 35, Hinder van bedrijven en voorzieningen

Volgens de Vereniging is door de komst van de EVT wel degelijk de verkeersstroom toegenomen. Is hier geen nader onderzoek voor nodig?

Reactie

Door de komst van de EVT is de verkeersstroom niet toegenomen maar meer verspreid over de dag. Het aantal passagiers is, voor zover nu bekend, niet meer dan de normale groei toegenomen. Een nader onderzoek is dan ook niet nodig. Wel wordt in het kader van de discussie over het Waterfront gekeken naar een mogelijke herindeling van het veerhaventerrein. Dit kan binnen de bepalingen van het bestemmingsplan.

Ad bladzijde 45, in Toelichting op bestemmingen: Groenvoorzieningen

In de bestemming 'Groen' is geregeld dat er gebouwtjes op mogen tot 15 m². De Vereniging is van mening dat het bebouwen van het weinige groen volledig moet worden verboden.

Reactie

De regeling voor kleine gebouwtjes tot 15 m² binnen deze bestemming is niet nodig. De betreffende bouwregel zal dan ook uit het artikel worden geschrapt.

Ad Regels

Bevoegd gezag

In zijn algemeenheid wordt een vraag gesteld over het bevoegd gezag.

Reactie

De gemeenteraad is het bevoegd gezag in die zin dat zij het bestemmingsplan vaststellen. De uitvoering ervan wordt vervolgens overgelaten aan het college van Burgemeester en Wethouders.

Binnenplanse ontheffingen

De Vereniging is van mening dat er geen binnenplanse afwijkingen meer in het bestemmingsplan opgenomen zouden moeten worden. De erfgoedinspectie heeft hier eerder ook al kritische opmerkingen over gemaakt. De afwijkingen worden te makkelijk verleend waarbij de ontwikkelaar snel te veel ruimte krijgt en vaak tot de uiterste grens gaat. De Vereniging wil graag een stand-

punt van het college over de in het bestemmingsplan opgenomen afwijkingsmogelijkheden.

Reactie

Binnenplanse afwijkingen (vroeger vrijstellingen of ontheffingen genoemd) zijn in een bestemmingsplan opgenomen om het plan enige flexibiliteit te geven. Het kan namelijk altijd zo zijn dat vanuit de praktijk de wens is om een bouwplan iets anders uit te voeren dan de regels toestaan. Uitgangspunt is altijd de regel en in uitzonderingsgevallen kan afgeweken worden. Het betreft hier een bevoegdheid van het college. Om af te wijken van het bestemmingsplan, dient de verzoeker dit goed te motiveren. Bij gebruikmaking van de afwijkingsmogelijkheid moet (onder andere) getoetst worden aan de waarden die in het kader van de aanwijzing tot beschermd stadsgezicht zijn vastgelegd. Hiermee worden deze waarden voldoende beschermd.

Wel wordt voorgesteld om te onderzoeken in hoeverre in het bestemmingsplan opgenomen kan worden hoe er getoetst zal worden of er sprake is van een onevenredige aantasting van het beschermd stadsgezicht.

In dit bestemmingsplan zijn de afwijkingsmogelijkheden sterk verminderd. Er is alleen nog afwijking mogelijk voor het bouwen achter de naar de weg gekeerde bouwgrens, een ander soort kap of aanpassing van de dakhelling. Deze zitten ook al in het huidige bestemmingsplan.

De mogelijkheid om buiten het bouwvlak te bouwen of tot 100% te bebouwen en het verhogen van een goothoogte, zit er in dit nieuwe bestemmingsplan niet meer in.

In beperkte mate is er een afwijking van het gebruik mogelijk. Dit is gelijk aan wat er in het huidige bestemmingsplan mogelijk is. De algemene afwijkingsregels in artikel 26 zijn er om bij kleine zaken af te wijken van het bestemmingsplan.

Binnentuinen

De Vereniging vraagt zich af of de stadsbinnentuinen nu in afdoende mate is vastgelegd.

Reactie

Het betreft hier een nieuwe bestemming 'Tuin'. In het bestemmingsplan is de exacte begrenzing van deze tuinen, in overleg met de vereniging, op de plankaart vastgelegd. Daarbij is geregeld dat binnen de bestemming 'Tuin' niet mag worden gebouwd. Er is ook geen afwijkingsmogelijkheid opgenomen.

Artikel 16.2.b

De Vereniging concludeert dat een abri niet mogelijk is omdat dit een overkapping is en daarom op basis van lid b verboden is.

Reactie

De opmerking die de Vereniging maakt, is terecht. De regels onder b zullen als volgt worden aangepast: “met uitzondering van bushaltes, mogen er geen overkappingen worden gebouwd”.

Artikel 20.2

De Vereniging geeft aan dat ook bij oppervlaktes kleiner dan 50 m² archeologisch onderzoek noodzakelijk zou moeten zijn. Verder wordt in het bestemmingsplan de mogelijkheid gegeven om dieper dan 50 cm te graven. Ook dan zouden er archeologische vondsten verloren kunnen gaan.

Reactie

In de Monumentenwet is een minimale oppervlakte van 100 m² aangegeven waarvoor geen onderzoek noodzakelijk is. Deze regel is onder meer opgenomen om te voorkomen dat de burger onnodig voor hoge onderzoekskosten komt te staan. Dit bestemmingsplan is daarmee al strenger dan het landelijke beleid. Het vrijstellen van een onderzoeksverplichting wil niet zeggen dat eventuele archeologische waarden verloren gaan. De verstoorder blijft wettelijk verplicht vermoedelijke archeologische vondsten te melden bij de gemeente. In samenwerking met de provincie Fryslân zijn het afgelopen jaar verschillende werkzaamheden en archeologische onderzoeken uitgevoerd in het kader van de verdiepingsslag van de archeologische beleidskaart FAMKE. De onderzoeken in de binnenstad zijn afgerond. In overleg met de provincie worden de resultaten geanalyseerd en wordt nader bekeken wat een passend beleidskader voor de binnenstad is. Daarbij wordt ook opnieuw gekeken naar de genoemde vrijgestelde diepte van 50 cm.

6.2.3

Voorgestelde aanpassingen

Als gevolg van de overleg- en inspraakreacties wordt voorgesteld onderstaande punten in het ontwerpbestemmingsplan op te nemen als wijziging ten opzichte van hetgeen in het voorontwerp heeft gestaan.

1. De tekstsuggestie van het Wetterskip ten behoeve van de waterparagraaf zal in de toelichting worden opgenomen. Er vindt overleg plaats over de bestemming ‘Waterstaat - Waterkering’ en de aanduiding “vrijwaringszone-dijk”.
2. Onderzocht zal worden hoe in het ontwerpbestemmingsplan iets kan worden opgenomen over hoe er getoetst zal worden indien er binnenplannen wordt afgeweken van het bestemmingsplan.
3. Via het opnemen van een nadere eis in de bestemmingen ‘Verkeer’ en ‘Verkeer - Verblijfsgebied’ kan een gebakken materiaal worden voorgeschreven.
4. Onderzocht zal worden of, in aanvulling op hetgeen in het bestemmingsplan al in de vorm van nadere eisen is opgenomen, in het ontwerpbestemmingsplan, voor zover de wetgeving deze ruimte geeft, nog verder aandacht kan worden geschonken aan welstandseisen.

5. In de bestemming 'Groen' zal de bouwregel voor gebouwtjes tot 15 m² worden verwijderd.
6. De regels onder artikel 16.2.b zullen als volgt worden aangepast: "met uitzondering van bushaltes, mogen er geen overkappingen worden gebouwd".
7. Aan de hand van de werkzaamheden die in het kader van de verdiepingslag van de archeologische beleidskaart FAMKE zijn verricht, wordt onderzocht of de archeologische regels aangepast dienen te worden.